

A new social way of living in building design

P5 Janneke Visser

13-09-2021

Opzet presentatie

01 **Introductie**

Fascinatie

Aanleiding onderzoek

02 **Onderzoek**

Onderzoeksvraag

Settings

Onderzoeksmethode

Toer door een kaart

Conlusie

03 **Het ontwerpvoorstel**

Actuele kwesties

Ontwerpdoelen

Toer door het gebouw

04 **Reflectie**

Herman Hertzberger

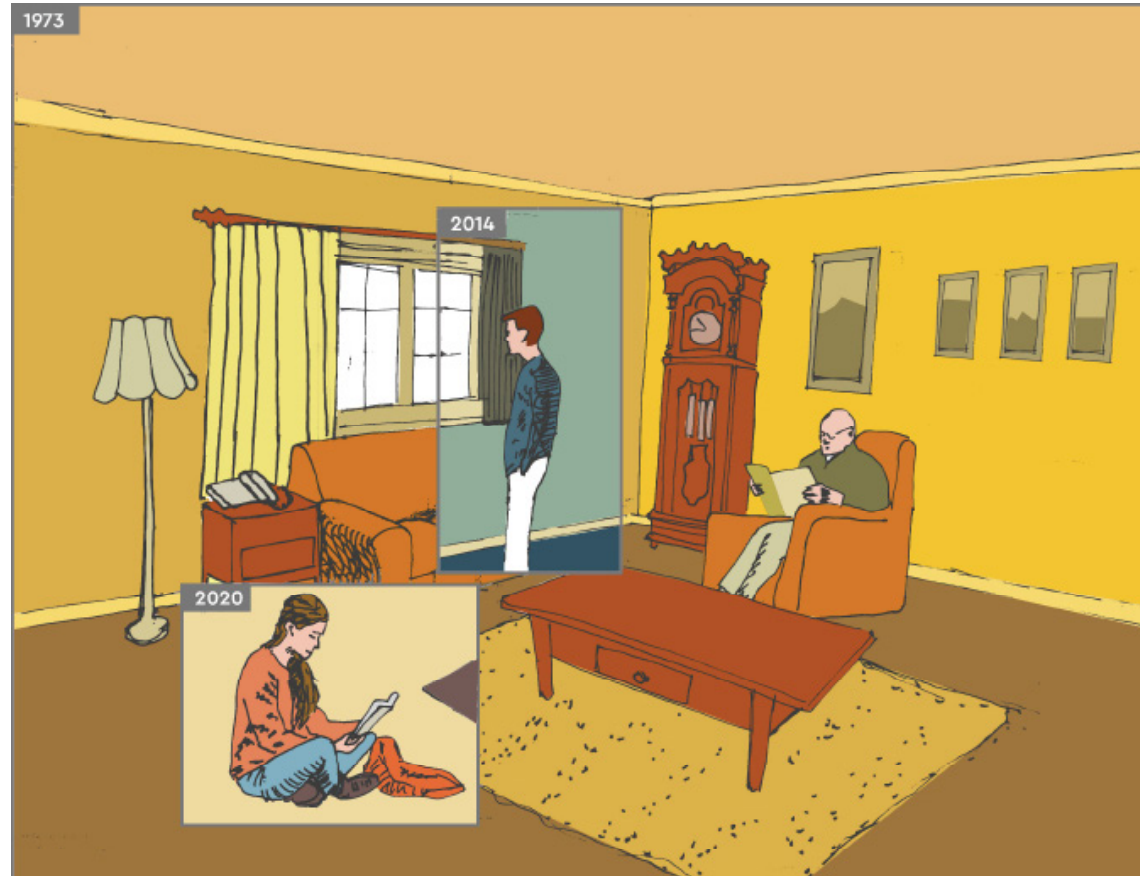

Birgit Jürgehake - teacher at TU Delft, Dwelling department
Izumi Kuroishi - Japanese sociologist

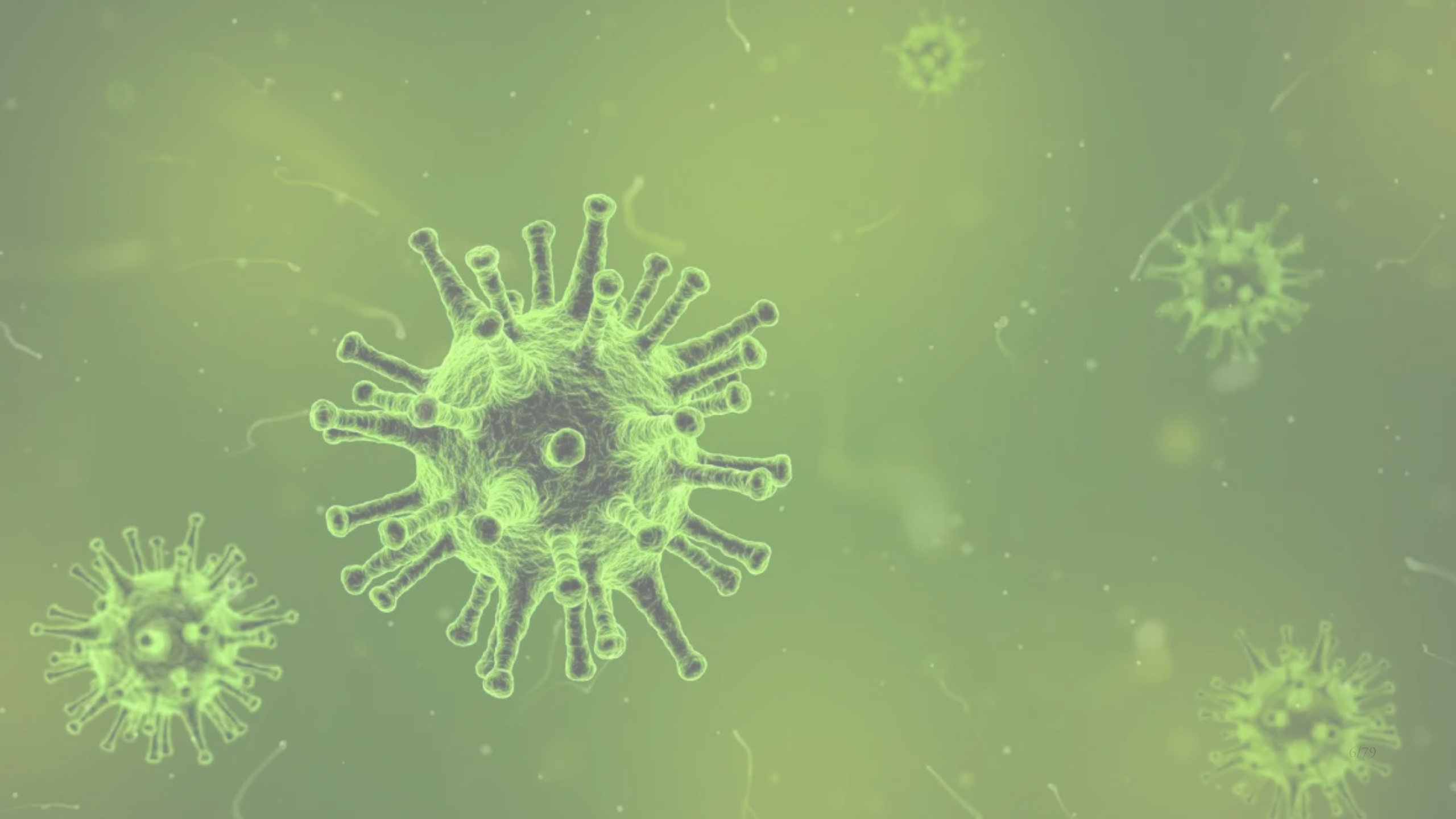

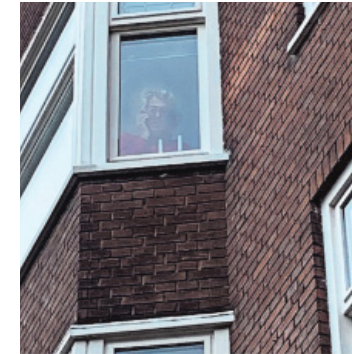
Japans kinder-bejaardenhuis “Evergarden”

Visser, J. (2017). Generaties helpen elkaar: het succes van Japanse kinder-bejaardenhuizen. Retrieved March 3, 2019, from <https://www.volkskrant.nl/nieuws-achtergrond/generaties-helpen-elkaar-het-succes-van-japanse-kinder-bejaardenhuizen~b313ceb4/>

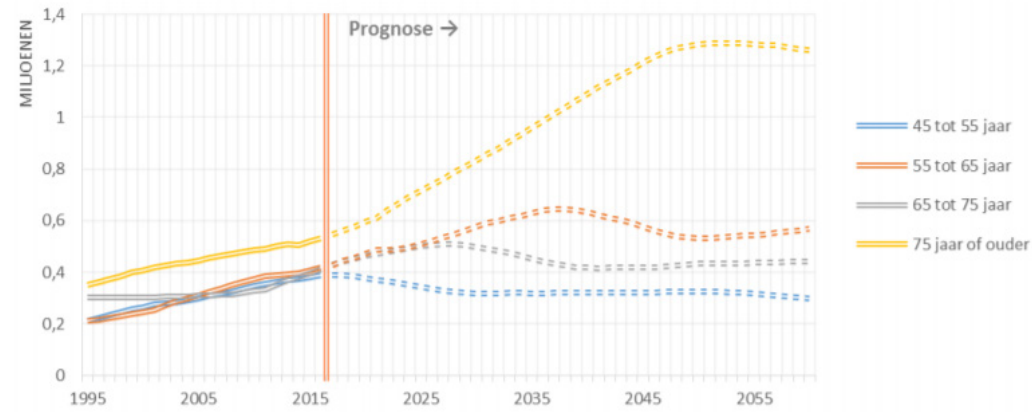
Ambitie om **nieuwe manieren van samenwonen**
tussen **studenten en ouderen** te onderzoeken

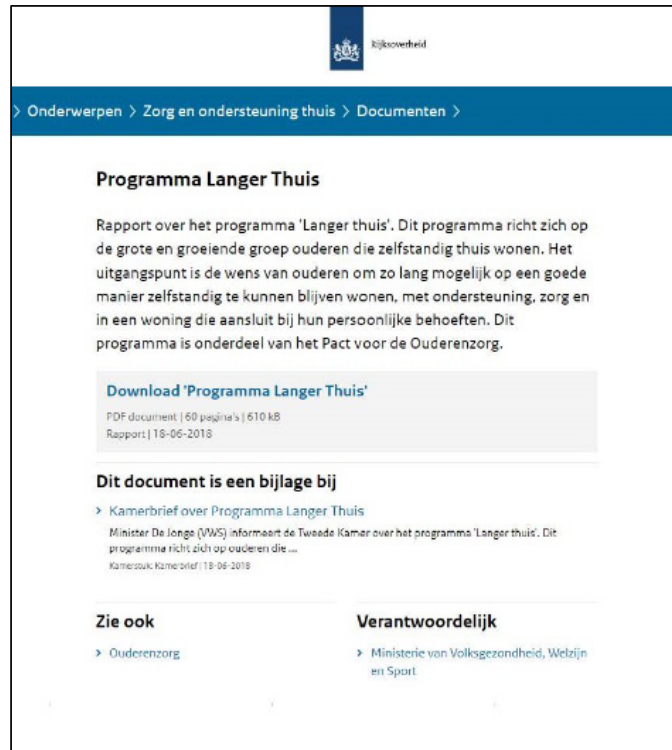
1. Facebookgroep Hartverwarmende acties door het "Coronavirus" (2020)
2. Facebookgroep Sunnyside Care Centre
3. Lezersfoto's. Zaterdag special Volkskrant. (28 March 2020)
4. Lezersfoto's. Zaterdag special Volkskrant. (28 March 2020)

Het belang van de **ruimte rondom de woning**

Meer alleenstaande ouderen (2016-2050)
CBS bevolkingstrends 2016

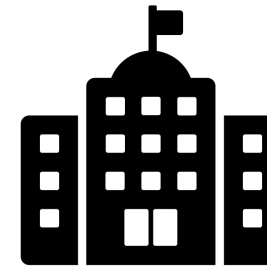
Alleenstaande ouderen als **sterk groeiende doelgroep**

The screenshot shows a webpage from the Dutch government (Rijksoverheid). The breadcrumb trail is 'Onderwerpen > Zorg en ondersteuning thuis > Documenten >'. The main heading is 'Programma Langer Thuis'. The text describes a report on the 'Langer thuis' program, which aims to help older people live independently at home with support. A 'Download' button is present, with details: 'PDF document | 60 pagina's | 610 kB', 'Rapport | 15-06-2018'. Below this, it says 'Dit document is een bijlage bij' followed by a link to a 'Kamerbrief over Programma Langer Thuis' from Minister De Jonge (VWS) to the Tweede Kamer. At the bottom, there are two sections: 'Zie ook' with a link to 'Ouderenzorg' and 'Verantwoordelijk' with a link to 'Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport'.

Vermindering van de zorg vanuit de overheid

<https://www.rijksoverheid.nl/documenten/rapporten/2018/06/15/programma-langer-thuis>

Overheid

Particulieren

Instituten

Huizen en wijken

Ouderen moeten langer thuis wonen
Probleem

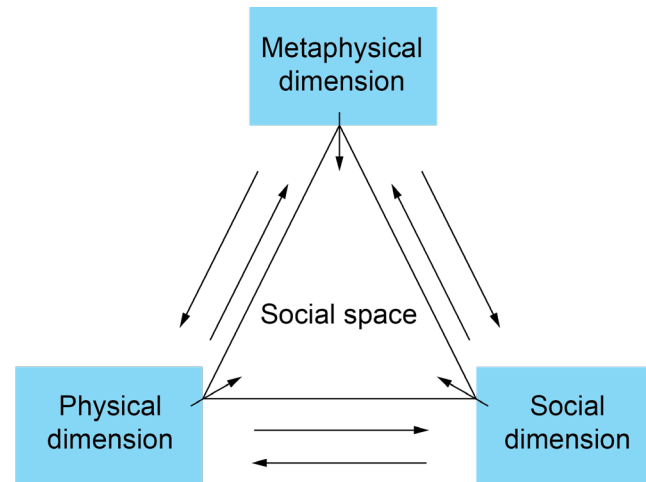
Welke sociale relaties ?

Hoe gebruiken mensen de ruimte?

Eigenschappen van settings?

Wat is de rol van
verdeling van de ruimte
visuele relaties?

“How do independently living elders use **social space**,
relating to the social, physical and metaphysical **dimension**
in and around their **homes?**”

Onderzoeksvraag

Daktuin in Vught

Oude school in Haarlem

Hofje in Zandvoort

Ouderen in drie settings

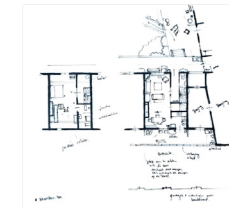
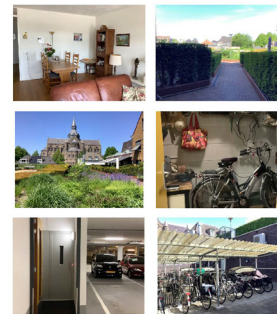
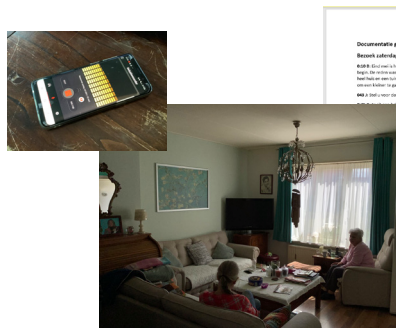

Interviews

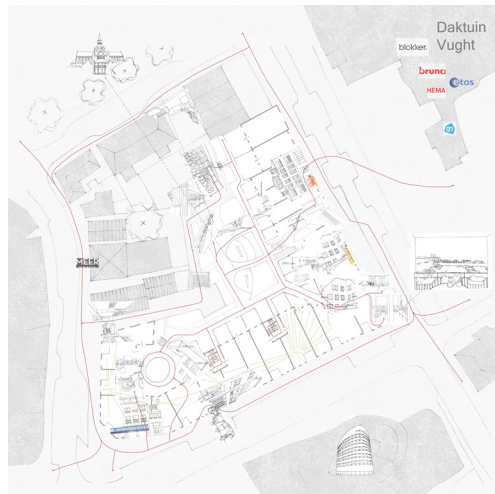
+

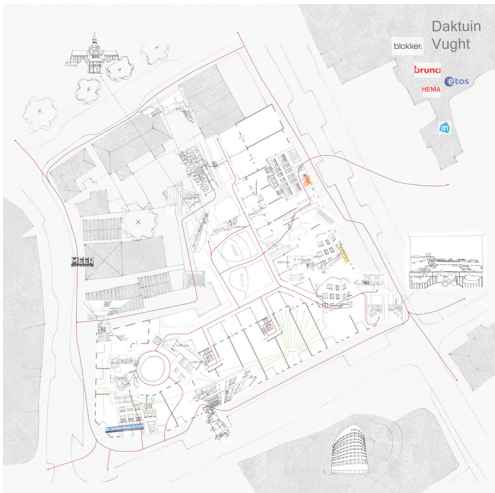
Observation through
Self-report

Ethnografisch onderzoek als methode

Kaarten van de **etnografische plaatsen**
als **resultaat**

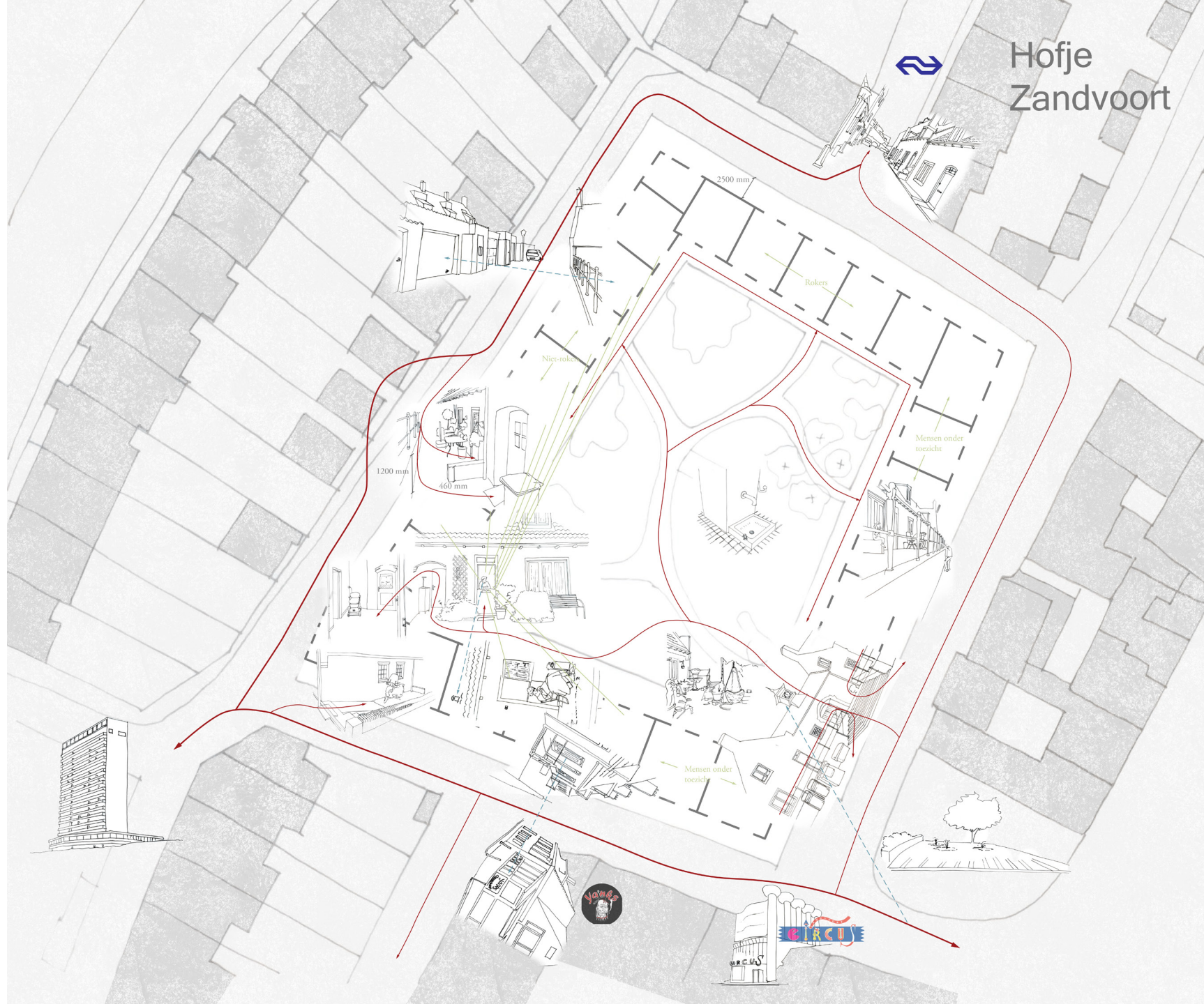

Foto's Hofje in Zandvoort

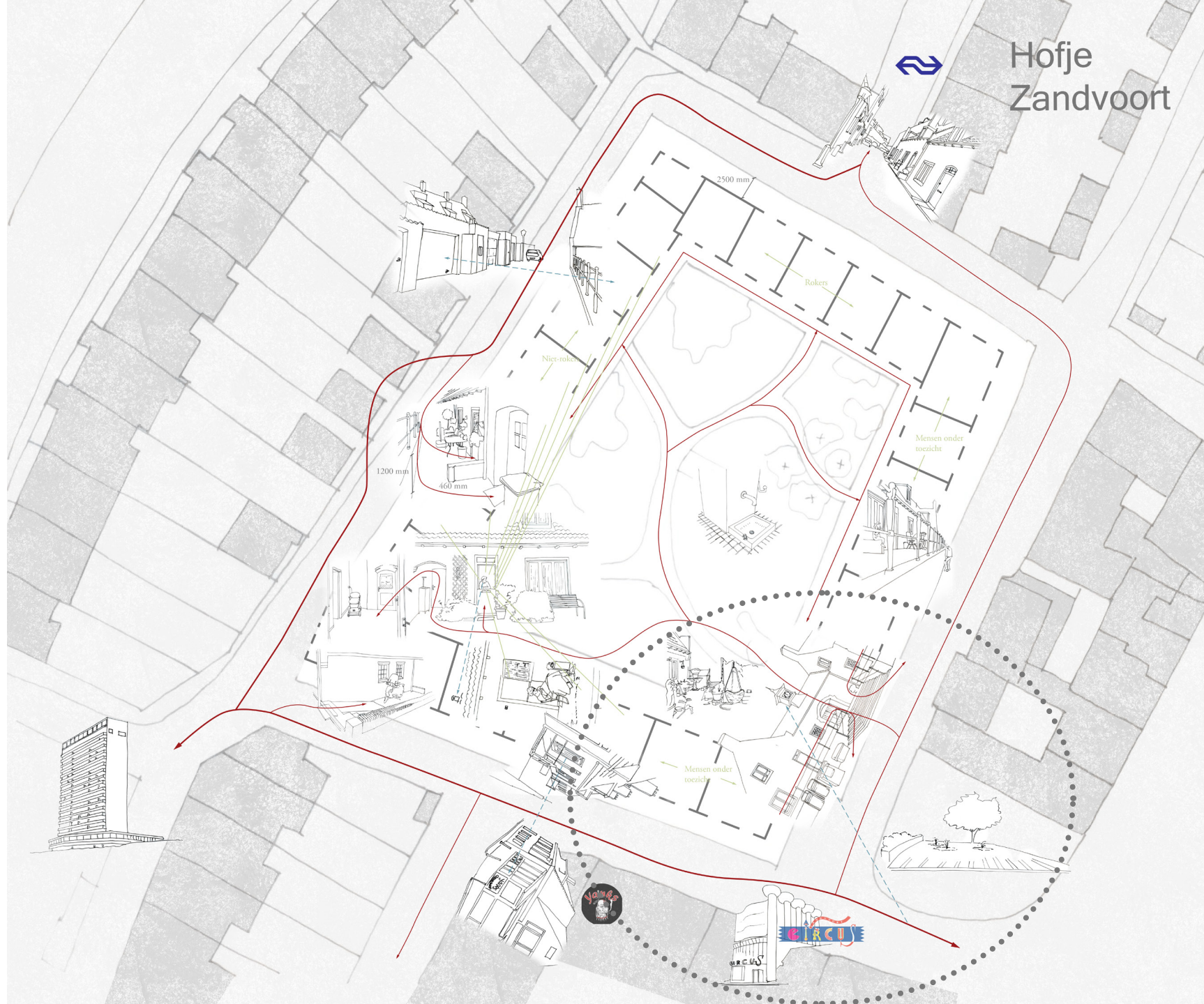

Hofje Zandvoort

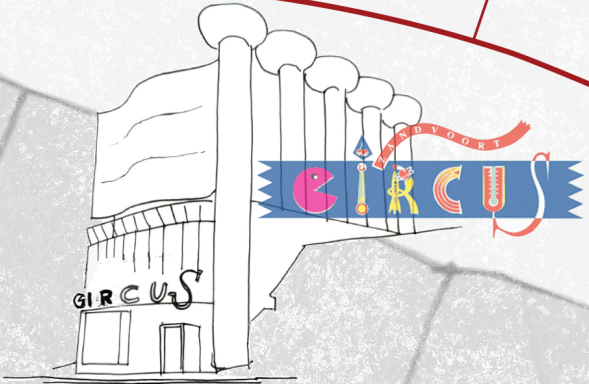

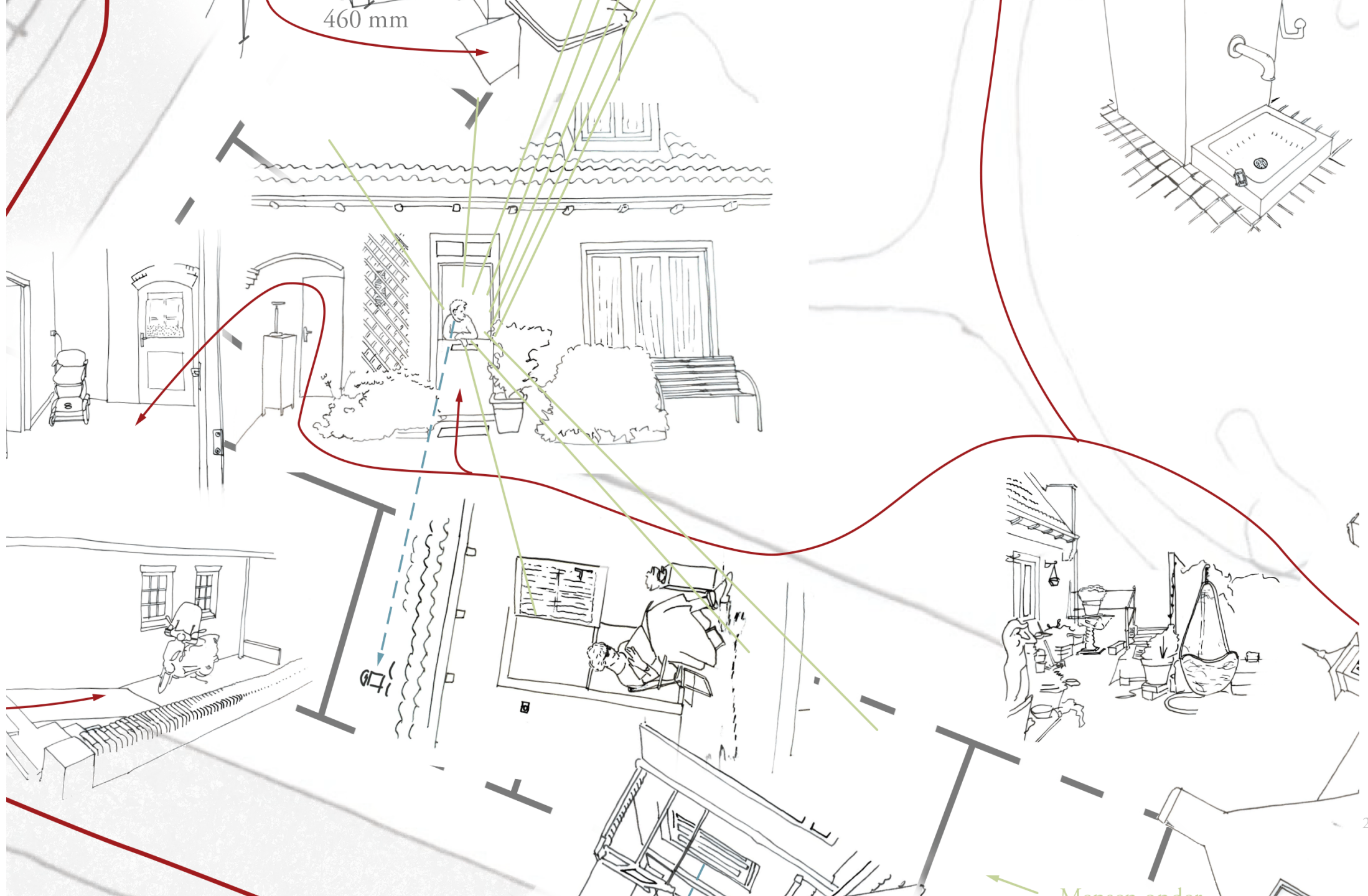
Hofje Zandvoort

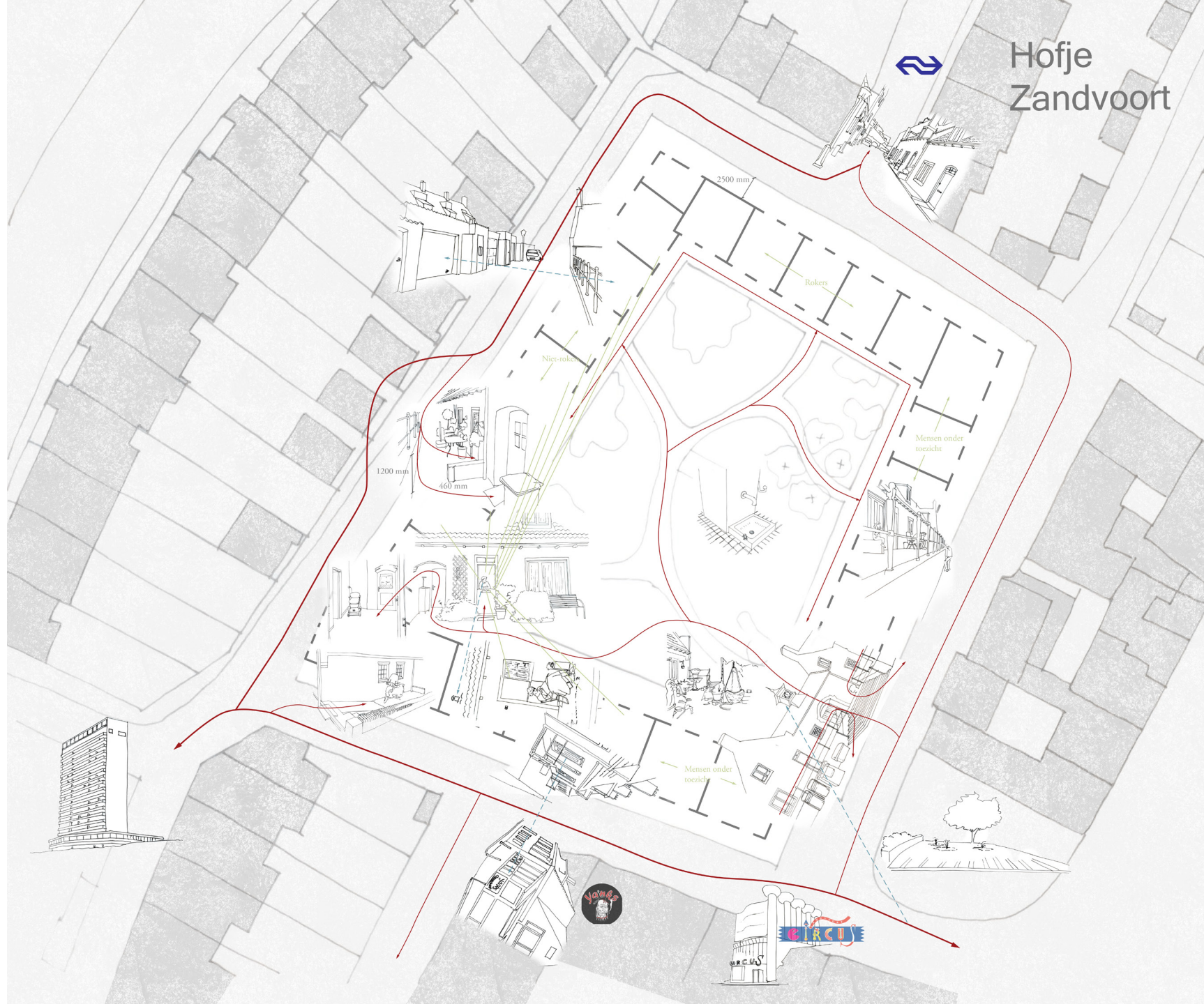
Mensen onder toezicht

Hofje Zandvoort

Hofje Zandvoort

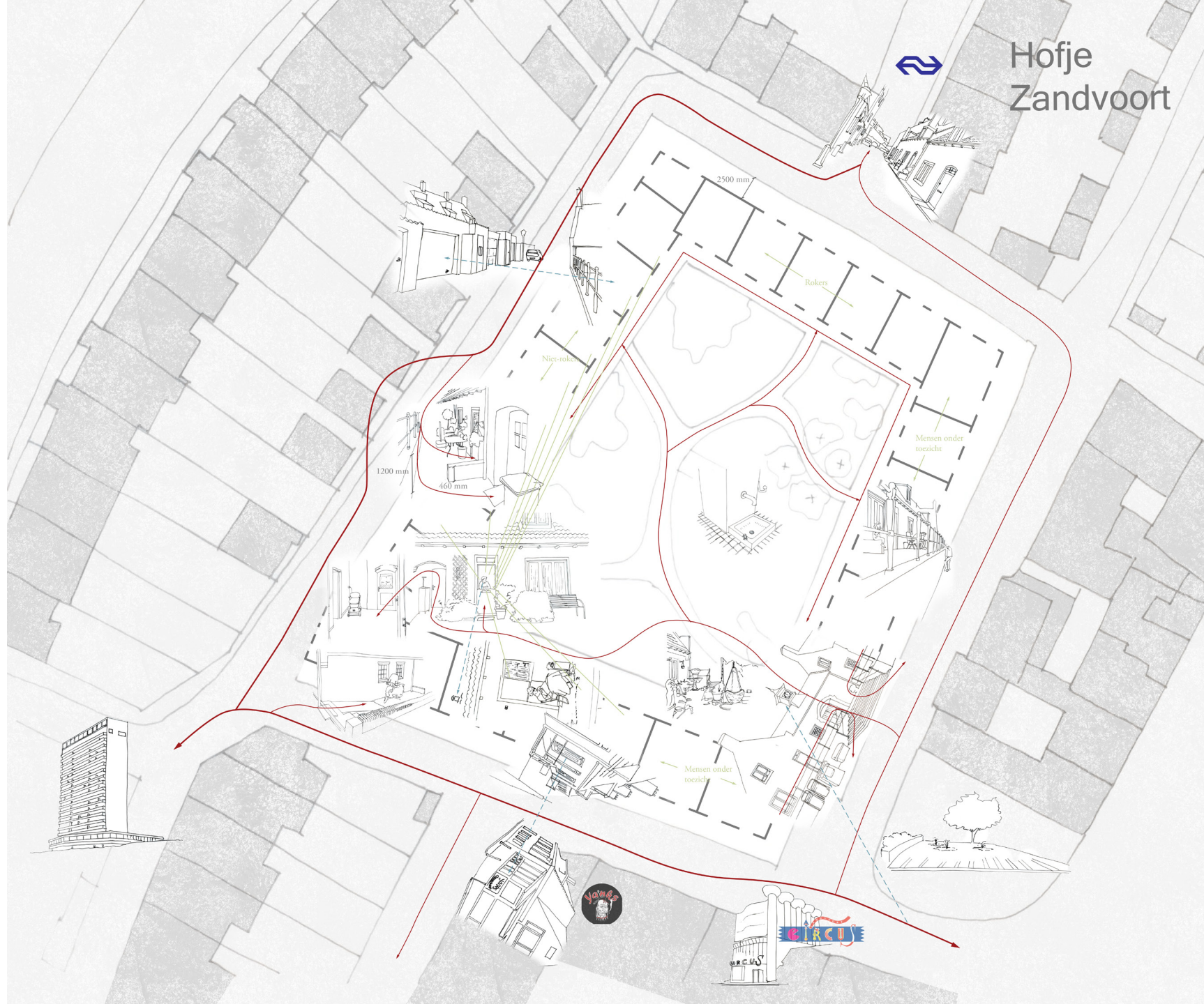

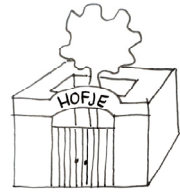

Hofje Zandvoort

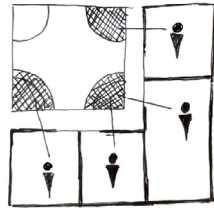

Vormen gedefinieerd als fysieke kenmerken Omschreven als "Elementen"	Hoofdingang	Hoofdingang naar groen (sequentie)	Achteruitgang via gedeeld groen (sequentie)	Voor kant woning	Achterkant woning	Gedeeld groen	Looproutes	Zichtlijnen	Begrenzings publiek/privé	Landmarks	Sociale relaties	Overgang publiek/privé	Voorzieningen
Daktuin Vught													
Oude school Haarlem													
Hofje Zandvoort													
Rollen/ fysieke eigenschappen	<p>Toegankelijkheid Bewustzijn van richting</p> <p>Te openen hek vs. gesloten deur Zeer herkenbare hoofdingang vs. hoofdingang valt minder op</p>	<p>Toegankelijkheid Invloed op toe-eigening</p> <p>Fysieke eigenschappen: Meerdere gangen vs. enkele doorgang Te openen hek vs. gesloten deur</p>	<p>Toegankelijkheid Grenzen aan andere zones Functionaliteit</p> <p>Fysieke eigenschappen: Fietsenstalling en vuilnis afvoertank Looproute langs grens privé/publiek Begrenzing looproute met slot vs. zonder slot</p>	<p>Transparantie Flexibiliteit</p> <p>Fysieke eigenschappen: Halve deur Raam met zicht op andere woningen (raam/schoorsteen) Flexibele hoogte heg: 1.80 publiek, 1.30 privé. Grens publiek privé, ramen hoog van de grond</p>	<p>Grenzen aan andere zones Geluidsoverdracht</p> <p>Fysieke eigenschappen Verblijfsplek met zicht op andere zones Fysieke eigenschappen Afwijking tot straat niet te groot voor geluidsoverdracht gesprek</p>	<p>Toe-eigening Flexibiliteit/functionaliiteit</p> <p>Fysieke eigenschappen Planten verzorgen door bewoners die aangrenzend wonen Flexibel te gebruiken gedeeld groen vs. flexibel te gebruiken grenszone publiek/privé</p>	<p>Continuïteit Toegankelijkheid</p> <p>Fysieke eigenschappen: Continue route vs. lineaire route Route afgesloten met een slot vs. open toegankelijke route Gebruikersfuncties langs route</p>	<p>Transparantie Bewustzijn van richting Betekenis voor individu</p> <p>Hoogte als middel om zicht te sturen Zicht op andere woningen als middel tot sociale controle Verdeling in meer publieke of privé zones door middel van afscheidingen Zicht op landmark</p>	<p>Transparantie</p> <p>Fysieke eigenschappen: Grenzen boven vs. grenzen onder ooghoogte Hekken of railings als transparante grens Heggen met verschillende hoogtes als semi-transparante grens</p>	<p>Historische betekenis Bewustzijn van richting Betekenis voor individu Aantrekken verschillende doelgroepen</p> <p>Fysieke eigenschappen: Zicht op landmark</p>	<p>Betekenis en namen</p> <p>Fysieke eigenschappen: Fysieke afscheiding tussen verschillende doelgroepen Conflict zichtbaar in gebruik en onderhoud gedeeld groen</p>	<p>Transparantie Toe-eigening Toegankelijkheid</p> <p>Fysieke eigenschappen: Gordijnen dicht bij te weinig privacy Geen gebruik overgangzone als te weinig privacy Geluid tot overlastbron klein genoeg tot gesprek Geleidelijke overgang door middel van "groene" grenzen</p>	<p>Toegankelijkheid Betekenis en namen</p> <p>Fysieke eigenschappen: Basisvoorzieningen op loopafstand vs. gebruik van auto Bekende horecavoorzieningen in de buurt waar veel mensen (langs)komen vs. horecavoorzieningen aangrenzend aan gebouw aan weg waar veel mensen (langs)komen</p>

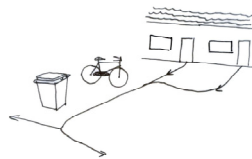
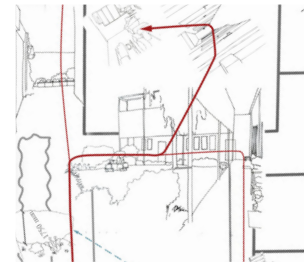
Elementen uit de kaart
welke zich verhouden tot de **sociale ruimte** van de ouderen

Entree

Gedeeld groen

Gedeelde sociale ruimte

Onwerpprincipes passend bij de verschillende **elementen**

Opzet presentatie

01 **Introductie**

Fascinatie

Aanleiding onderzoek

02 **Onderzoek**

Onderzoeksvraag

Settings

Onderzoeksmethode

Toer door een kaart

Conlusie

03 **Het ontwerpvoorstel**

Actuele kwesties

Ontwerpdoelen

Toer door het gebouw

04 **Reflectie**

Niet alleen ouderen hebben sociale relaties in hun **woonomgeving** nodig

- Interior spaces, inward looking and private.¹

- The route is bland and unpleasant.¹

- Er ontbreekt vaak een domein tot welke men zich kan verhouden.²

- Groeiende behoefte tot “sense of community”.³

1. ON AIR: Home Work City by Eireen Schreurs & Frances Hollis Retrieved 02 November 2020 from: <https://www.nai010.com/nl/publicaties/dash-huis-werk-stad/213126>

2. Duvriez. (2010). Van stoel tot stad 1.wmv. Retrieved 21 April 2020 from: <https://www.youtube.com/watch?v=NNJe4j4a-sA&t=44s>

3. <https://www.archdaily.com/915335/what-is-co-living>

Problemen met de standaard flat

- Interior spaces, inward looking and private.¹

- The route is bland and unpleasant.¹

- Er ontbreekt vaak een domein tot welke men zich kan verhouden.²

- Groeiende behoefte tot “sense of community”.³

- Deel van een groter geheel

- Fijne route naar woning

- Verhouden tot collectief of publiek domein

- Sense of community

Ontwerpdoelen

- Minimale ruimtestandaarden¹
- Geen scheiding tussen wonen en werken¹
- Geen bestaan in publiek domein¹

1. ON AIR: Home Work City by Eireen Schreurs & Frances Hollis Retrieved 02 November 2020 from: <https://www.nai010.com/nl/publicaties/dash-huis-werk-stad/213126>

Problemen met de standaard werkplek aan huis

- Minimale ruimtestandaarden¹

- Geen scheiding tussen wonen en werken¹

- Geen bestaan in publiek domein¹

- Werkruimte

- Fysieke scheiding tussen werk en wonen

- Deel van een publiek domein

Ontwerpdoelen

Binnenrotte passage

Leven, werken en oud worden in de stad

Hanneke

35 Jaar

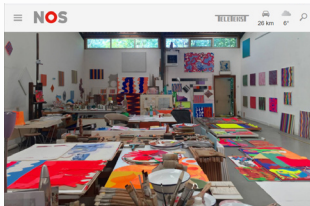
Rasrotterdammer en
architectuurliefhebber

Nieuws

Nieuwe stadshybride in Rotterdam: De Binnenrotte Passage

Nieuws

Ateliers

Huurbare werkplekken en
werkwoningen

Fysiotherapie en yogastudio

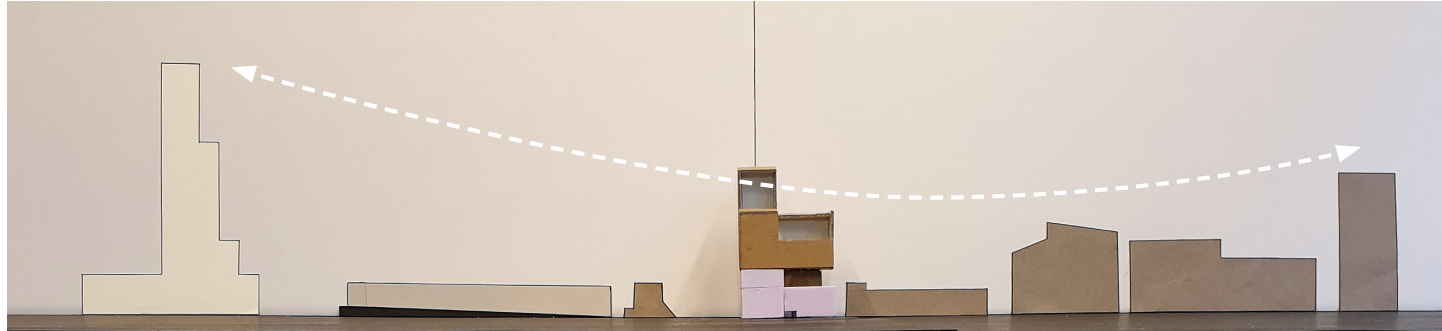
Woningen

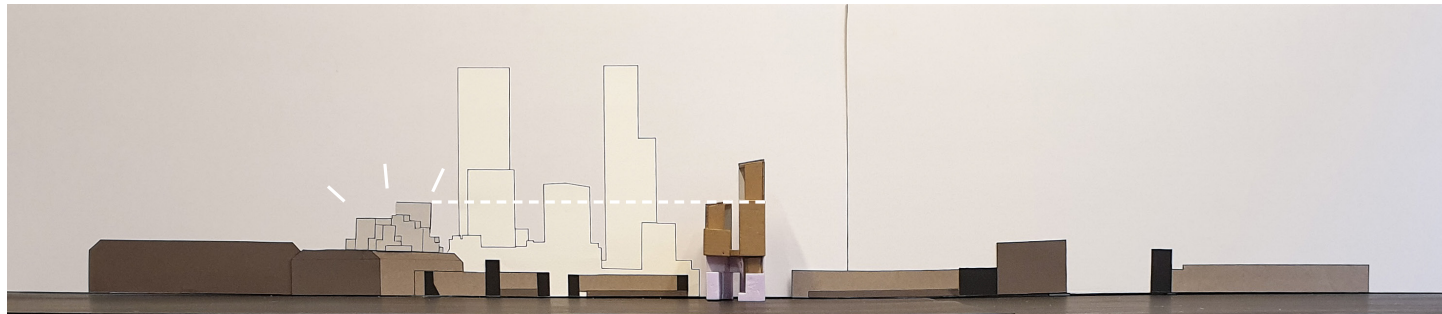
Stadstuin

Wonen werken en ontmoeten

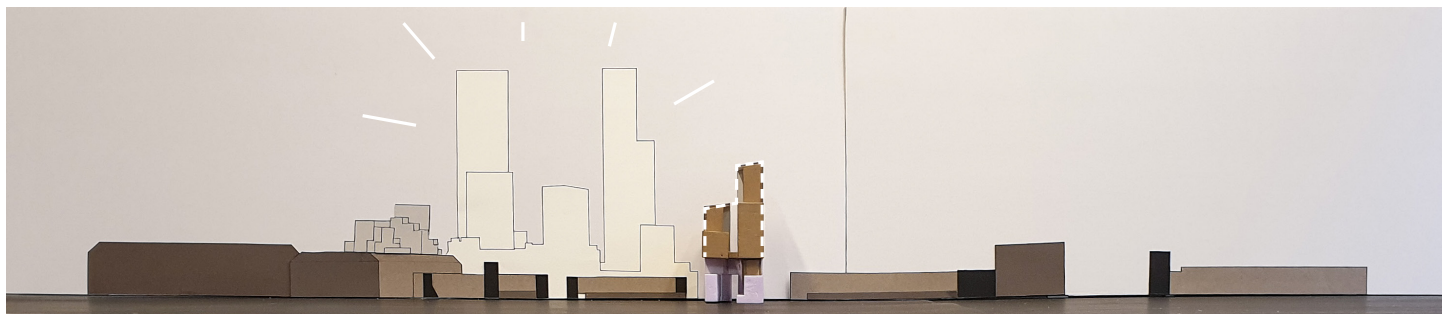

In lijn met de **dynamiek van de verschillende hoogten** van gebouwen op de markt

In hoogte **“familie”** van het Timmerhuis en de markt

De Passage als **verbinding** tussen het centrum en de achterliggende hoogbouw

Rotta 1430
Bron: Rotterdam City Archives Collection

Rotta

Luchtspoor

Willemspoortunnel/Markt

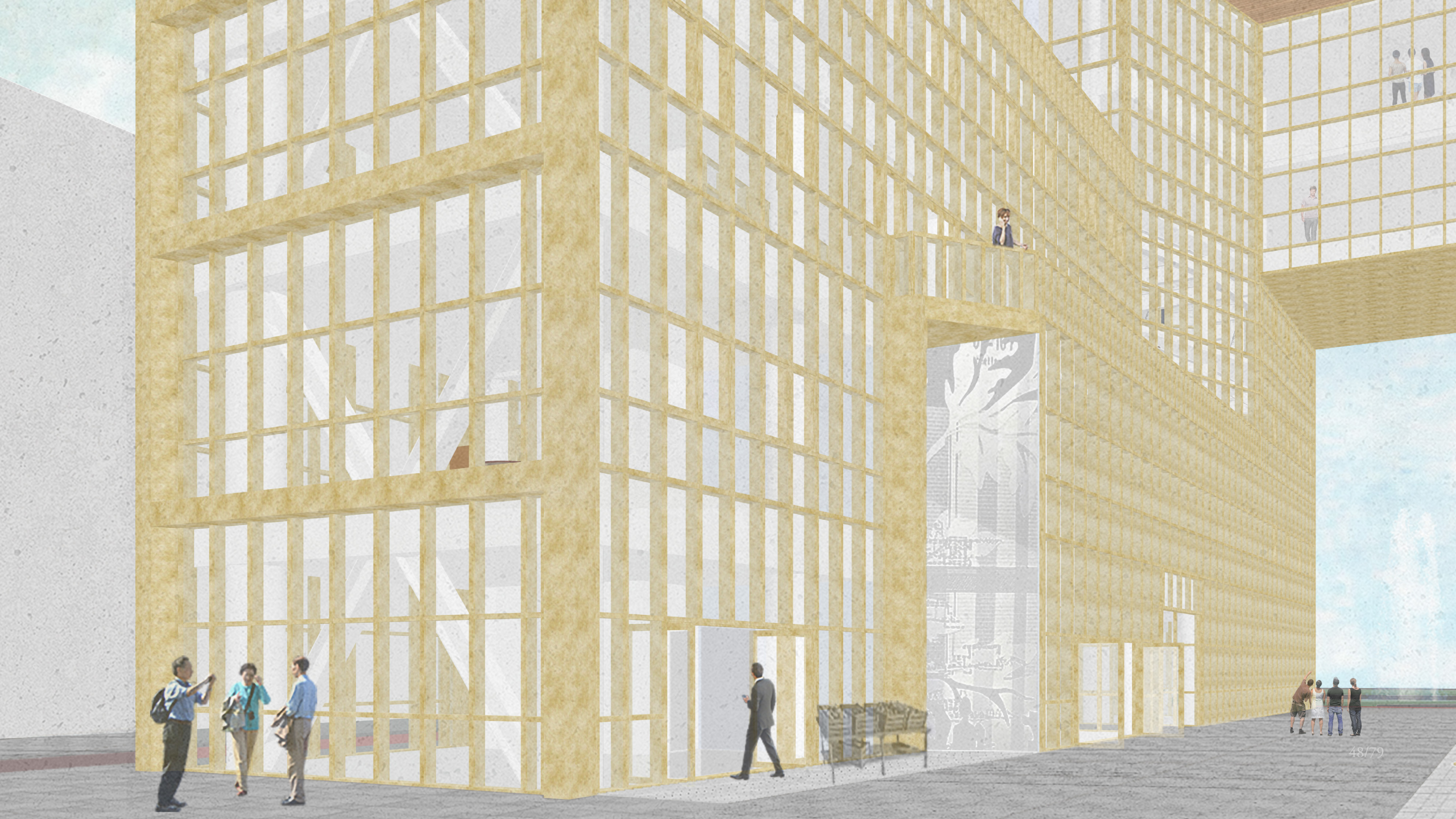
De Binnenrotte als **doorgang**
in het **verleden**

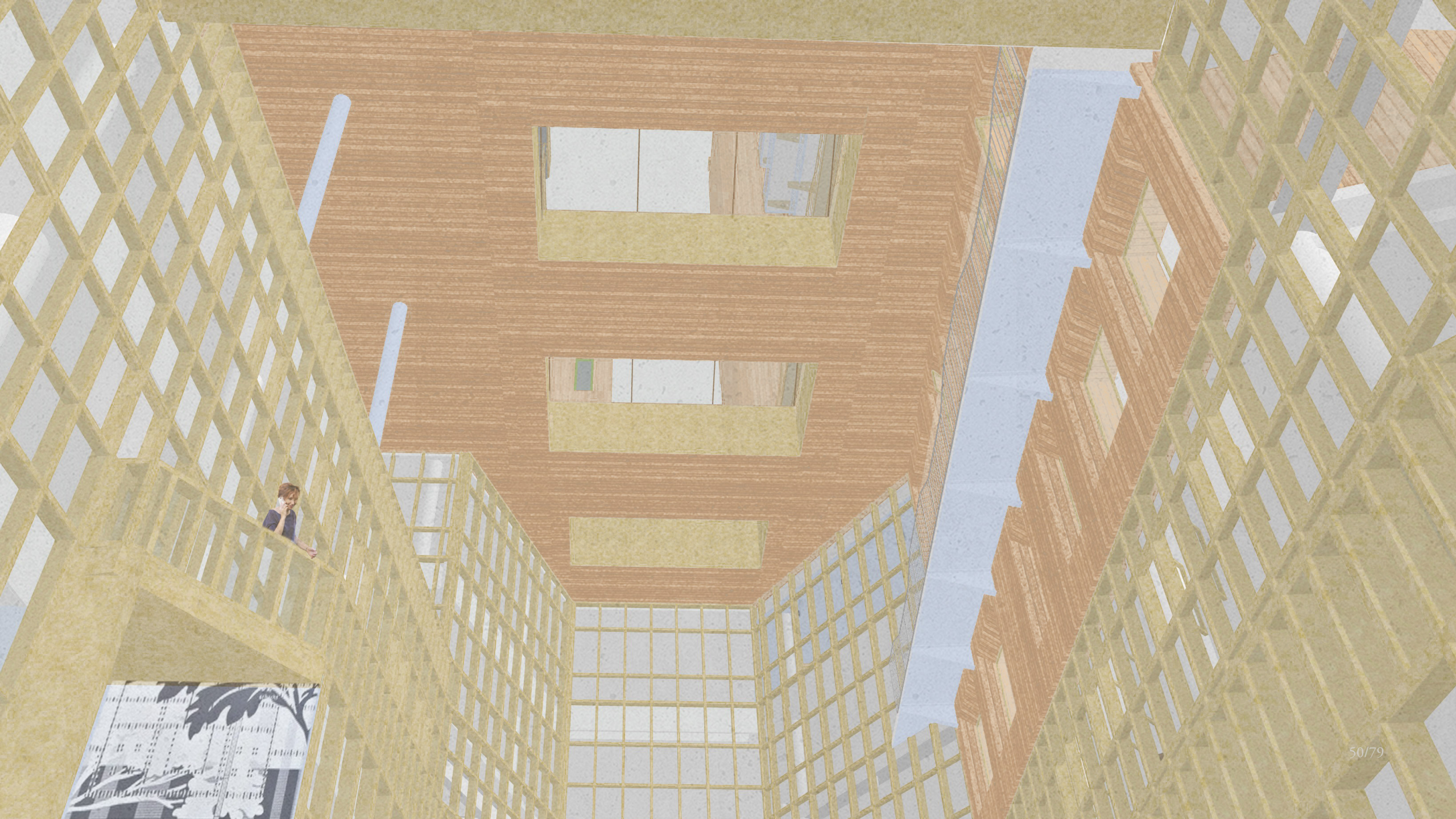
Station - Hofbogen - Nieuw Pompenburg - Spoortuin - Binnenrotte Passage - Markthal

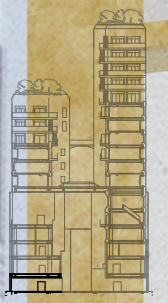
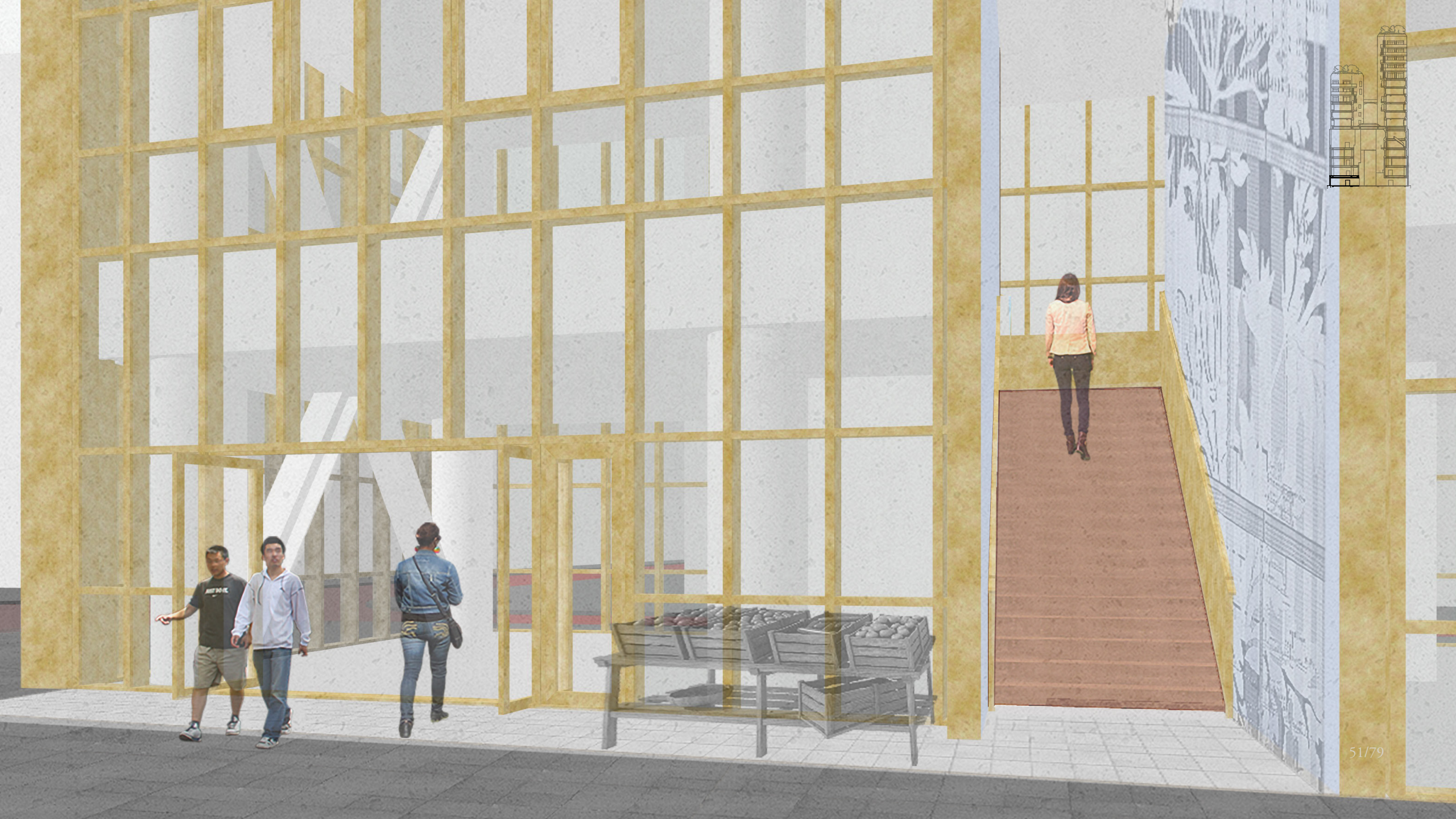
De Binnenrotte als **doorgang**
in de **toekomst**

▲
TUIN

TUINCAFÉ

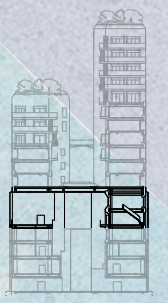
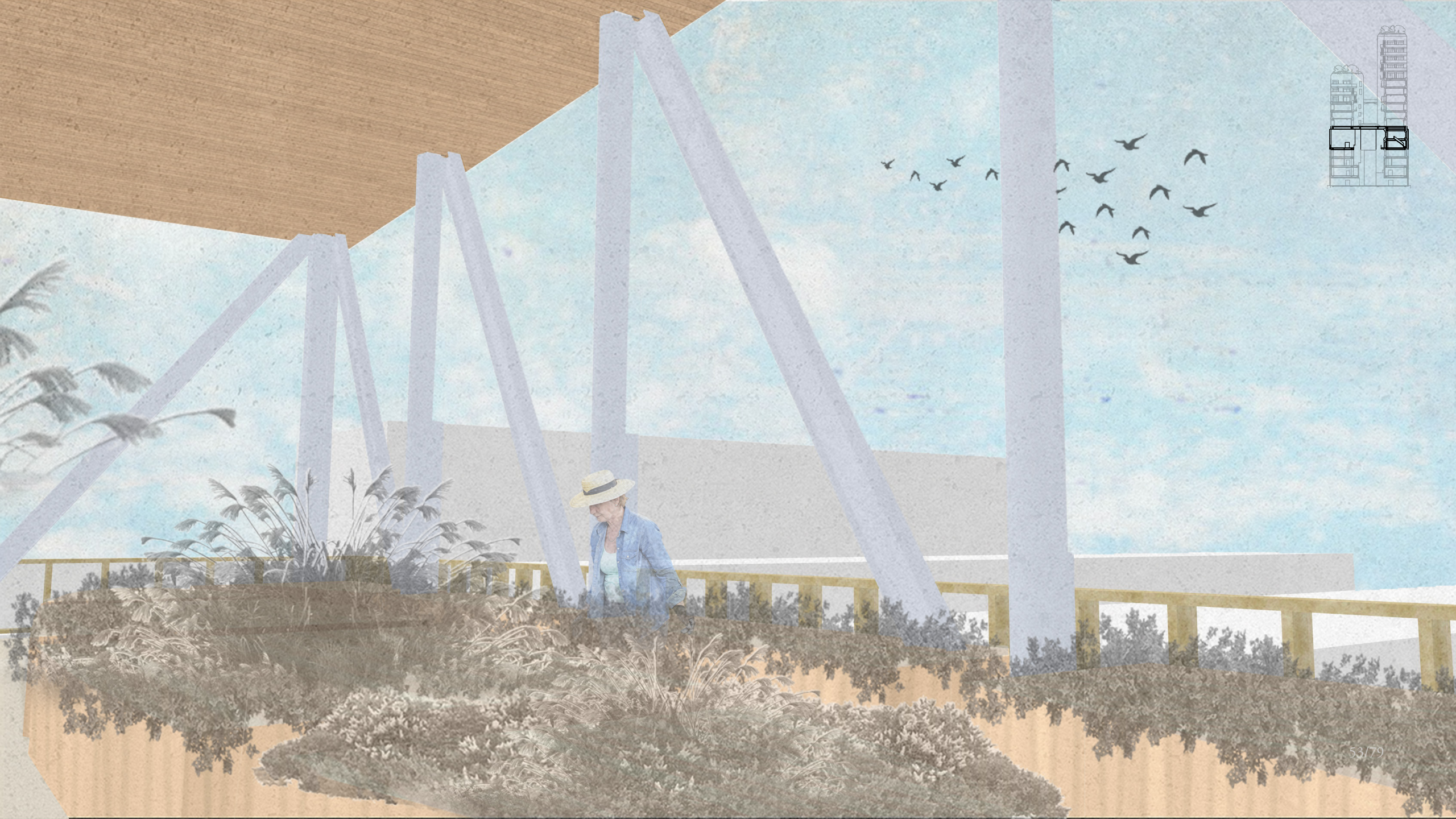
WERKPLEKKEN

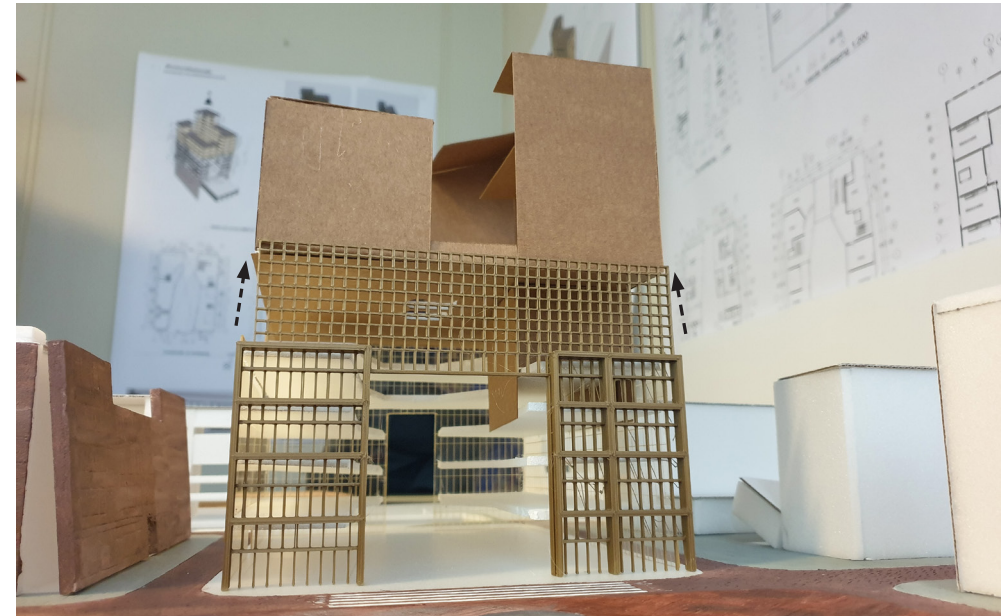
MARKTPLAATSEN

▼
BINNENROTTE
EXPOSITIE

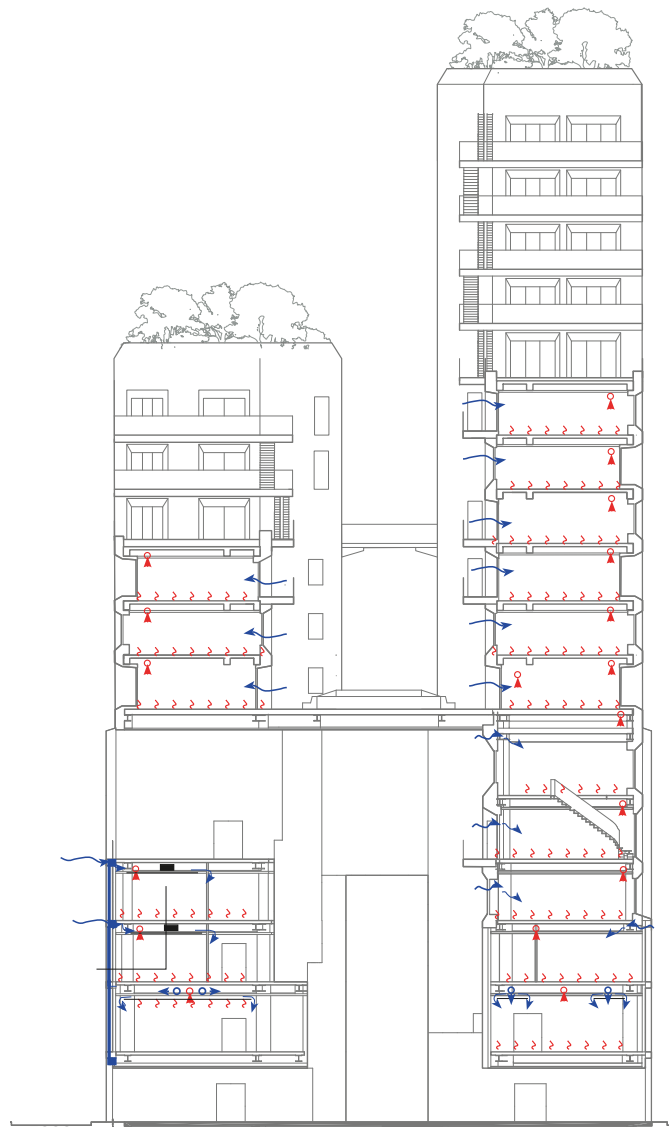
01

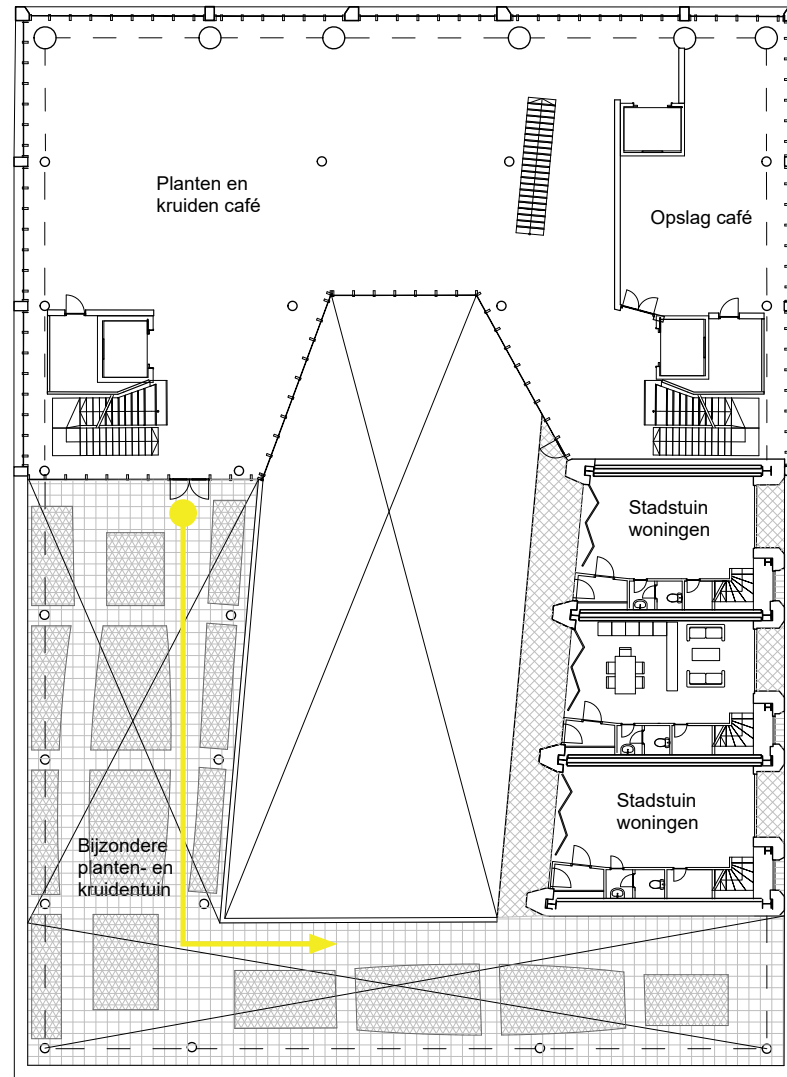

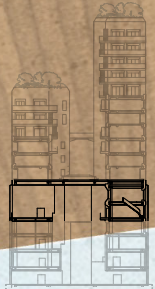
Klimaat passage en stadstuin

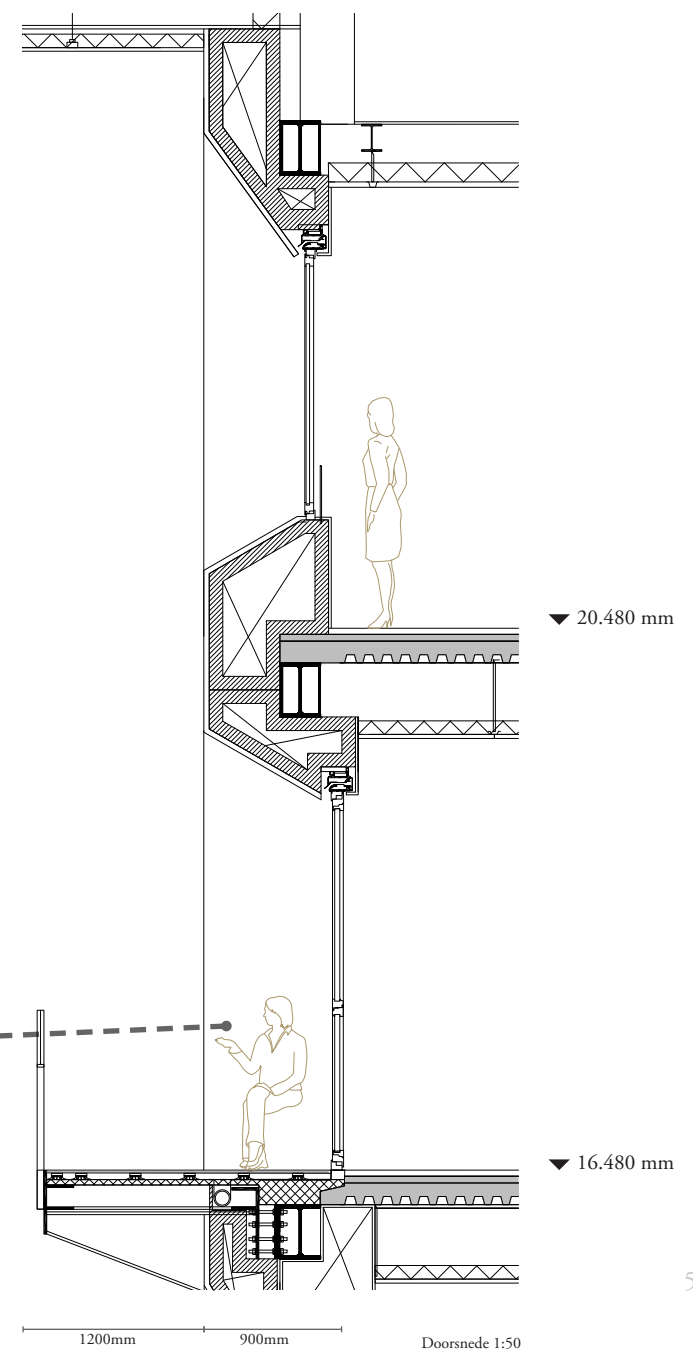
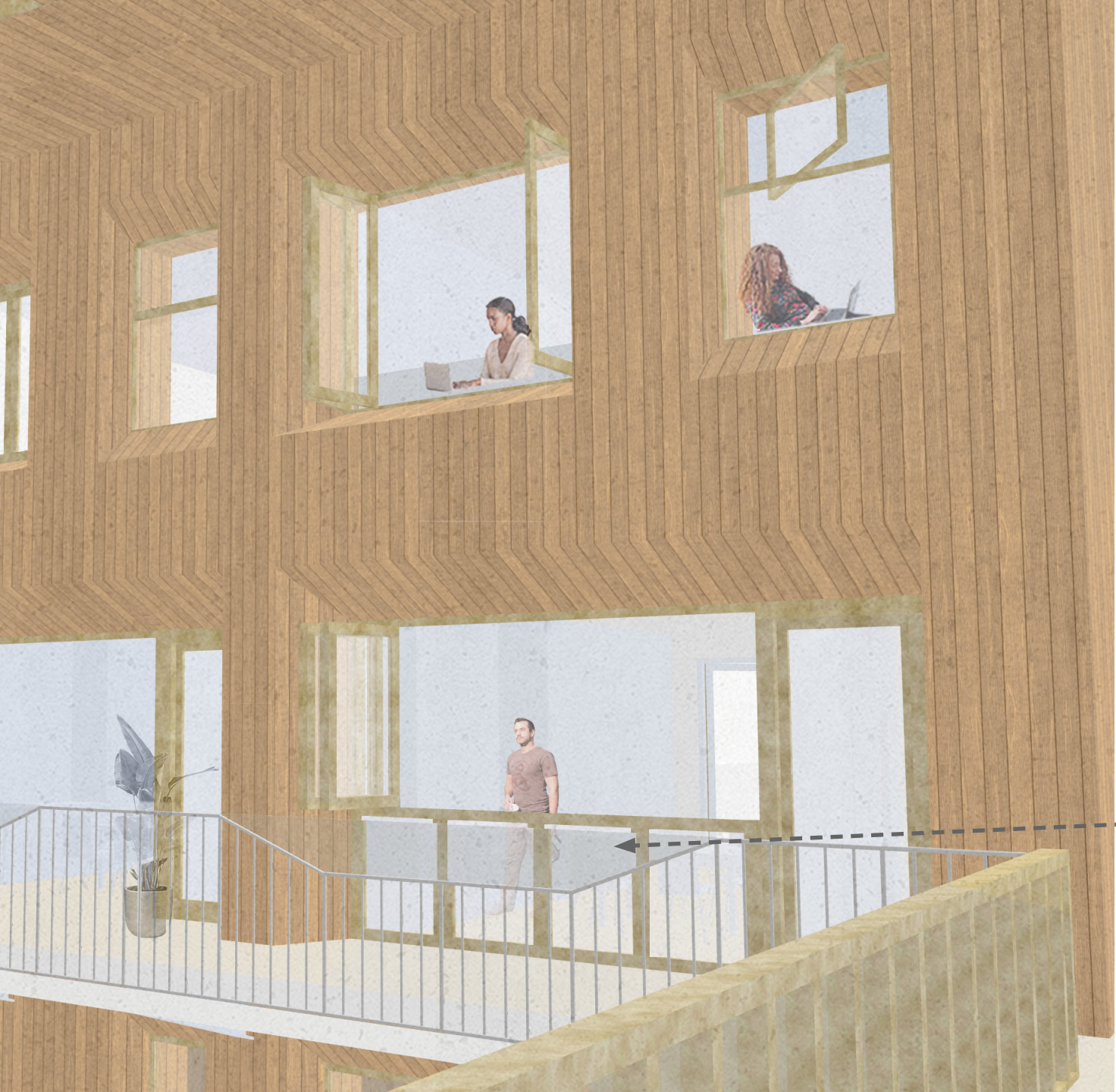

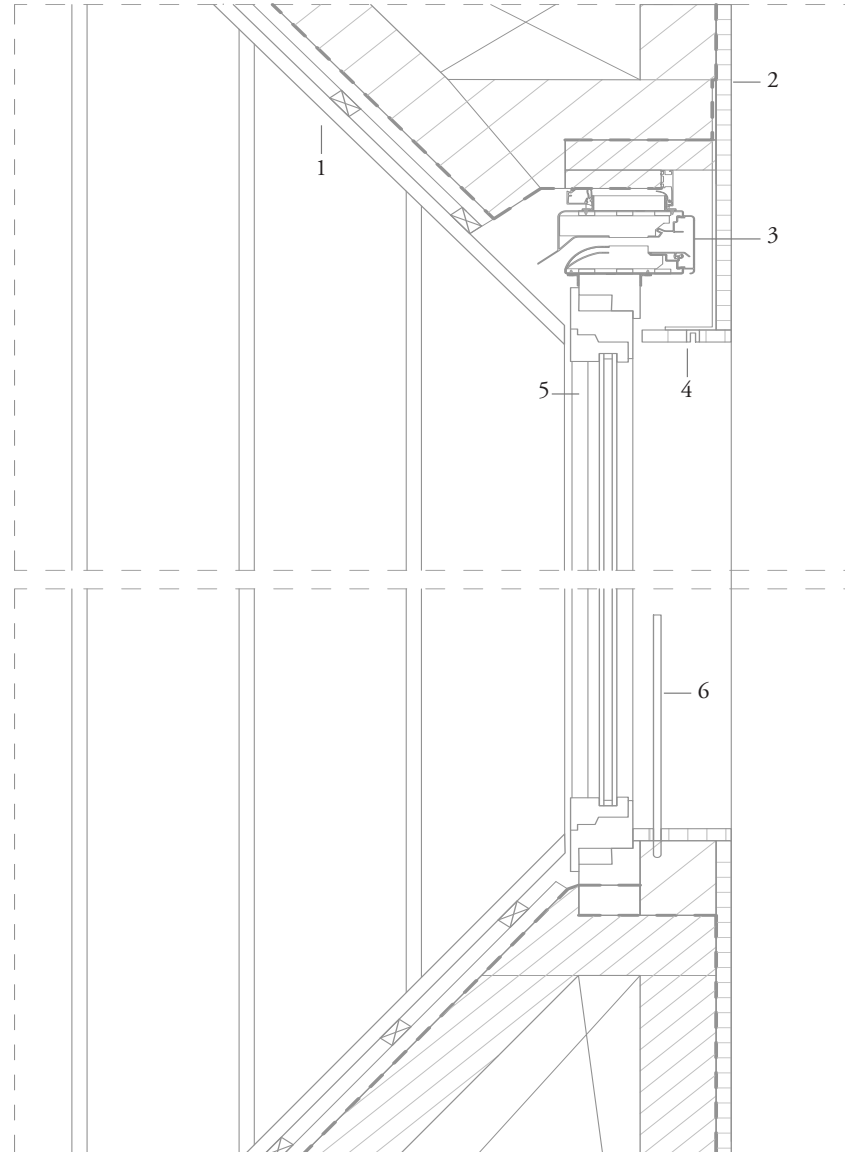
Gebruik **voorverwarmede lucht** passage bij **ventilatie** woningen

Vierde verdieping 1:200 ▼

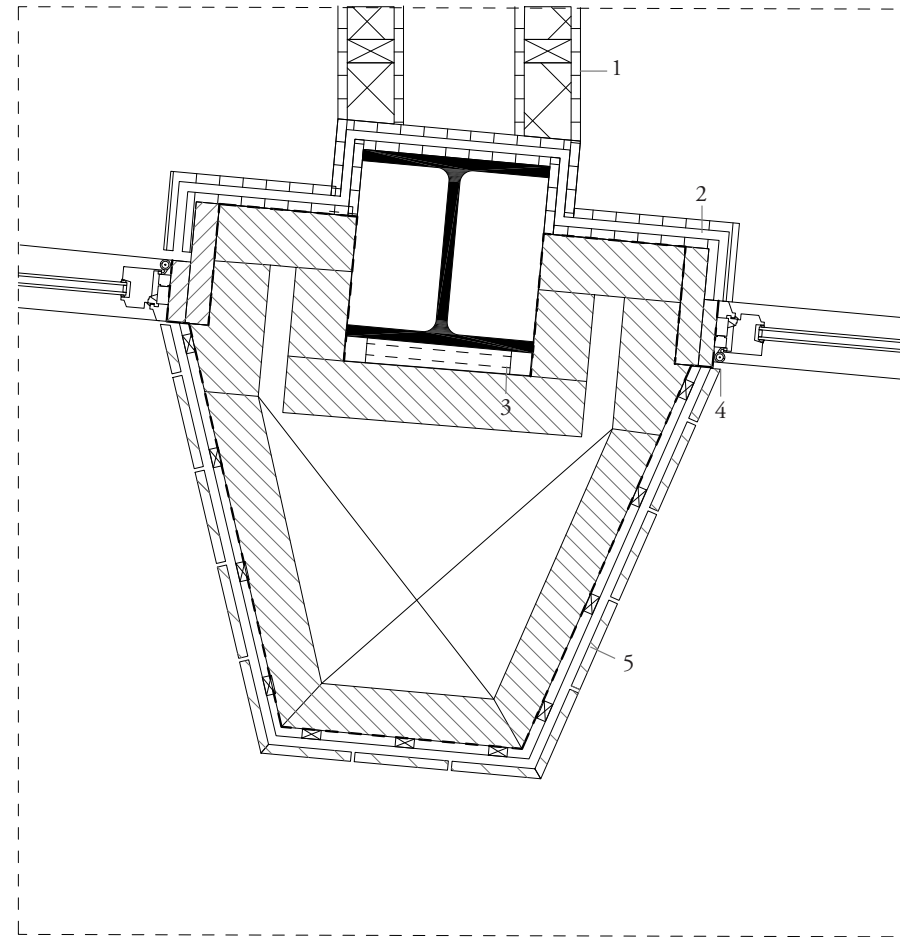
1. Houten latten, Lariks 200x20mm
108mm h.o.h.
Waterdichte folie
Houten regelwerk 40x20
250mm h.o.h.
Geprefabriceerde CLT box, 100mm
2. Gipsplaten, gestuct, 2x12,5mm
Dampdichte folie
Geprefabriceerde CLT box, 100mm
3. Ventilatioerooster met geluidsisolatie
4. Gordijnrails aan stalen L profiel
5. Aluminium vouwraam
6. Glasplaat als valbescherming tot 1200mm

Verticaal detail raamaansluiting 1:5

HOEK &
DEWIT

2

1. Gipsplaat 12,5mm
Houten kolom 100x50mm
Houtvezelisolatie 100mm
Gipsplaat 12,5mm
(60 min brandwerend)
2. Gipsplaat, gestuct, 12,5mm
Afstandhouders/veren (Geluid) 12,5mm
Gipsplaat, gestuct, 12,5mm
Dampdichte folie
Geprefabriceerde CLT box, 100mm
3. Geprefabriceerde CLT box, 100mm
Stalen zetprofiel t.b.v. ophanging
Stalen HEA kolom 400x400mm,
brandwerende coating
(90min brandwerend)
4. Stalen vouwdeur
Zetlatten hout
Geprefabriceerde CLT box, 100mm
5. Houten latten, Lariks 200x20mm
108mm h.o.h.
Waterdichte folie
Houten regelwerk 40x20
250mm h.o.h.
Geprefabriceerde CLT box, 100mm

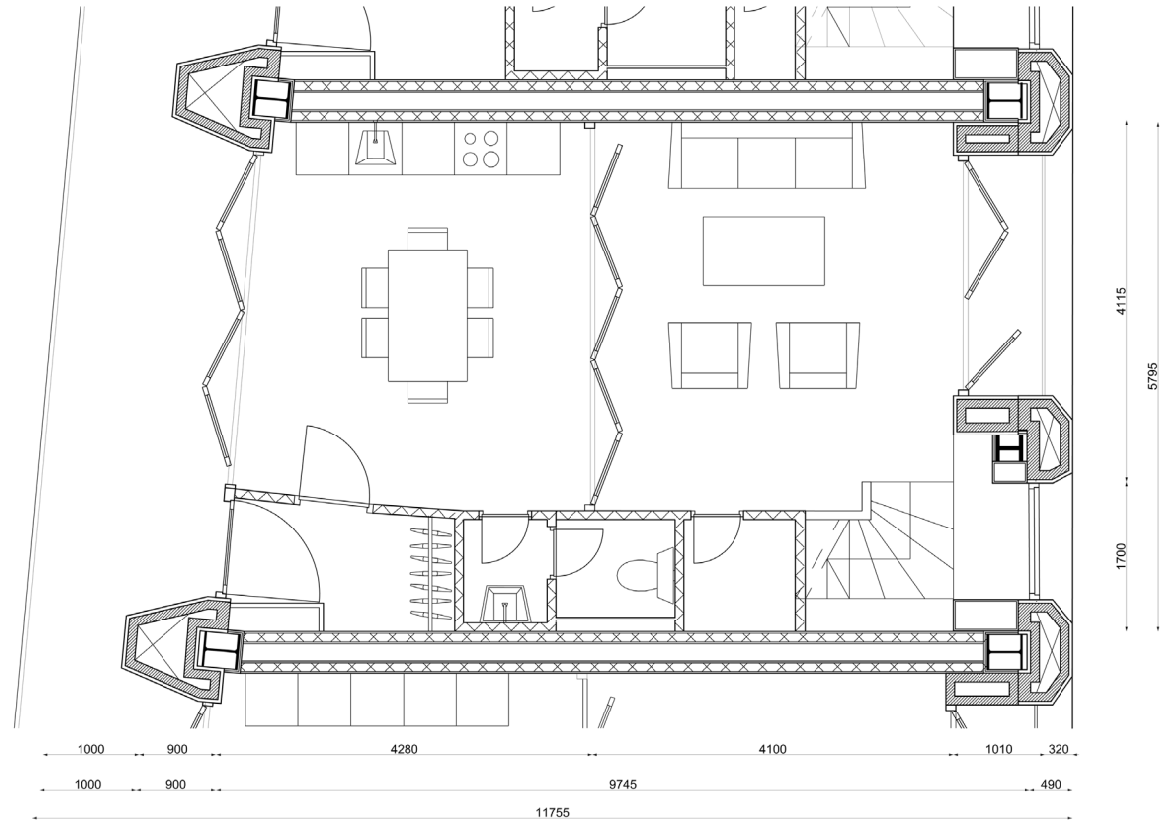
Horizontaal detail deuraansluiting 1:5

HOEK &
DEWIT

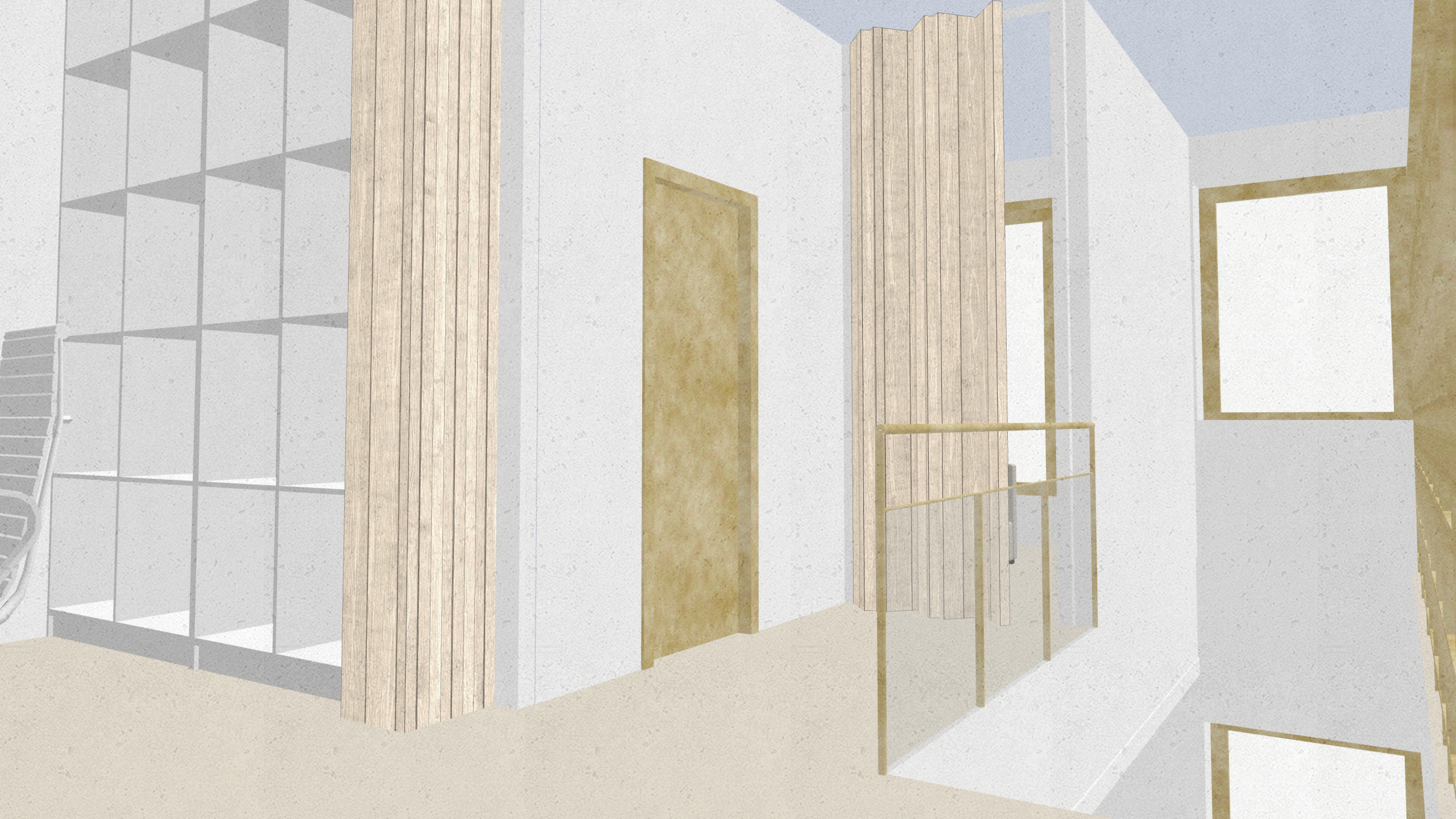
2

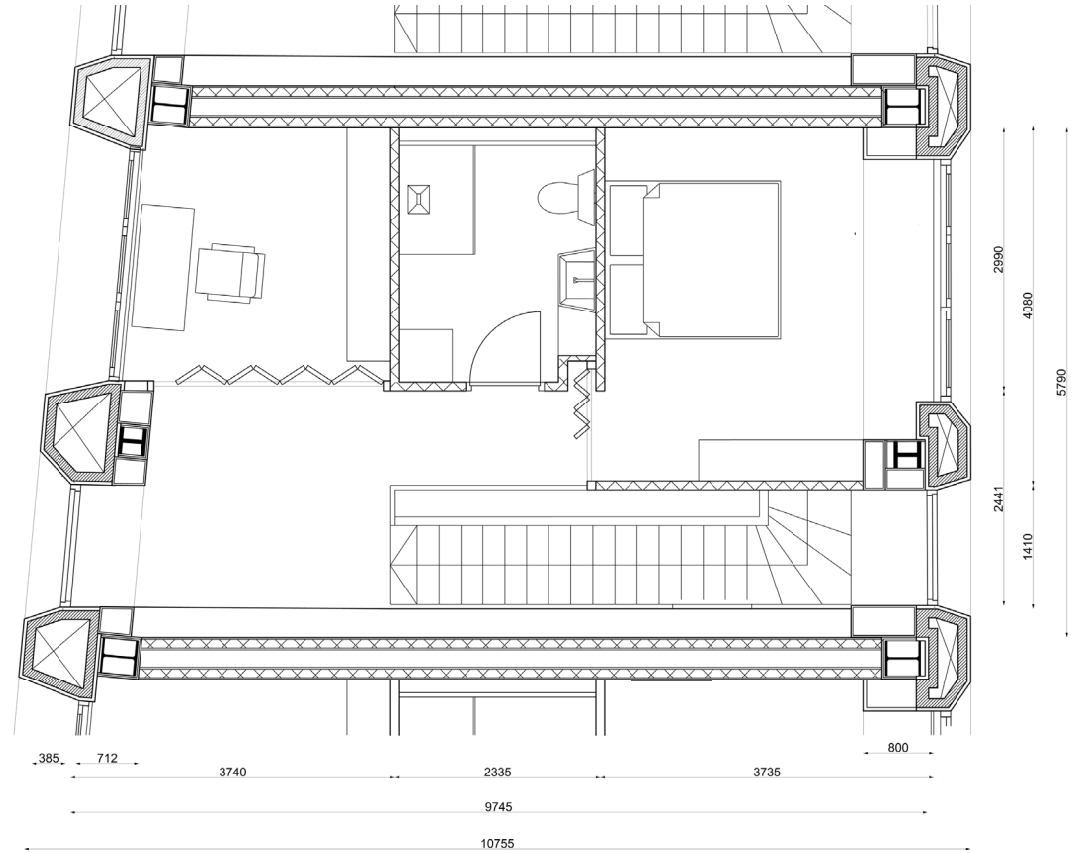
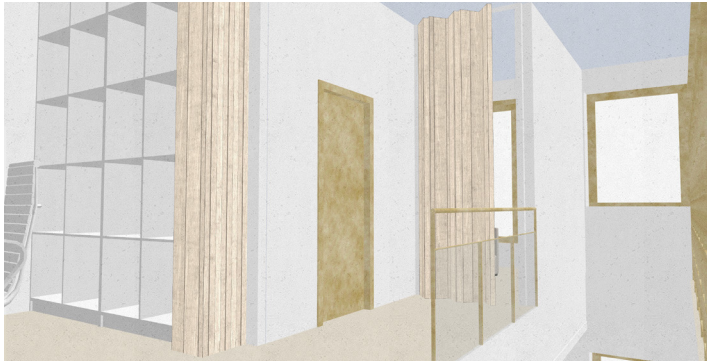
HOEK &
DEWIT

2

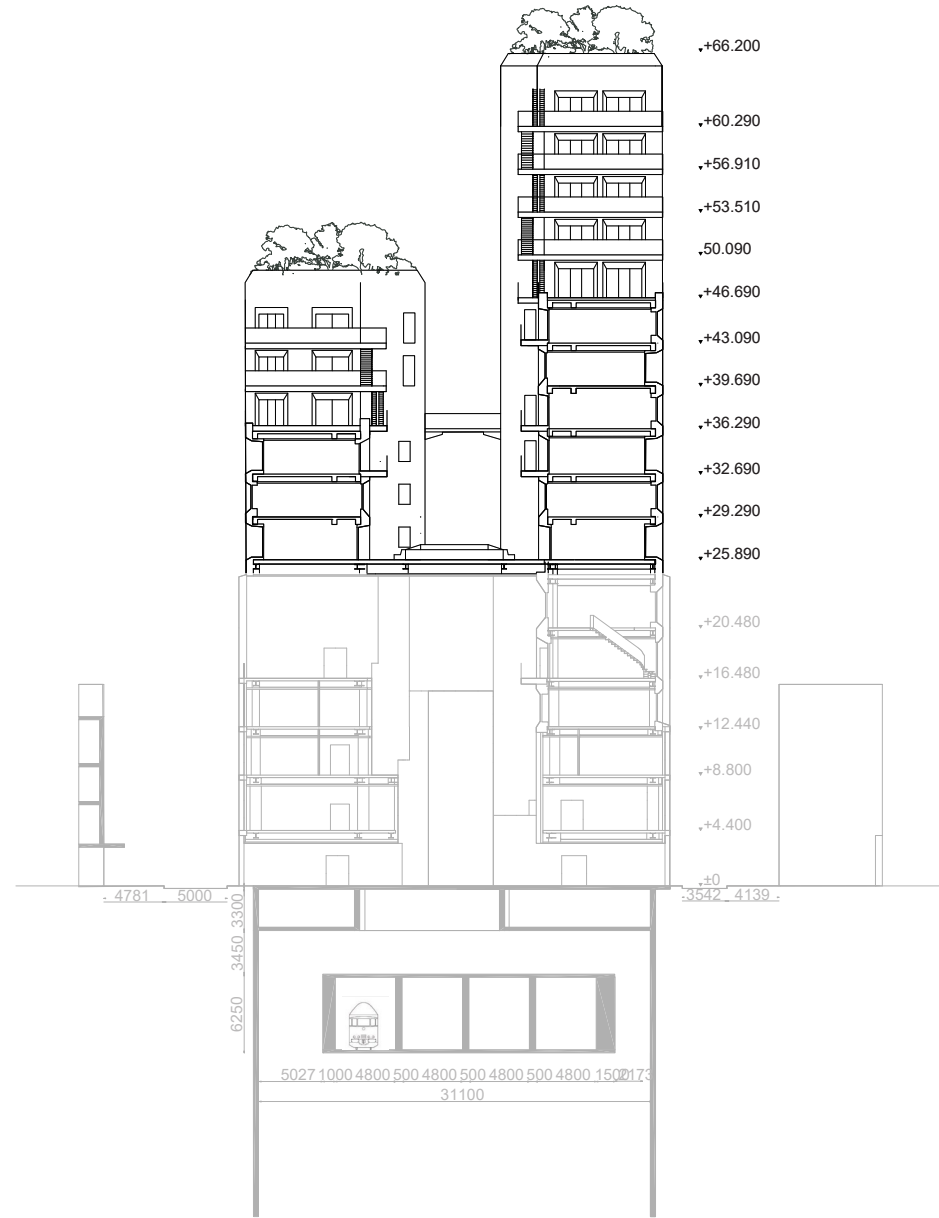
Plattegrond stadstuinwoning 4e verdieping

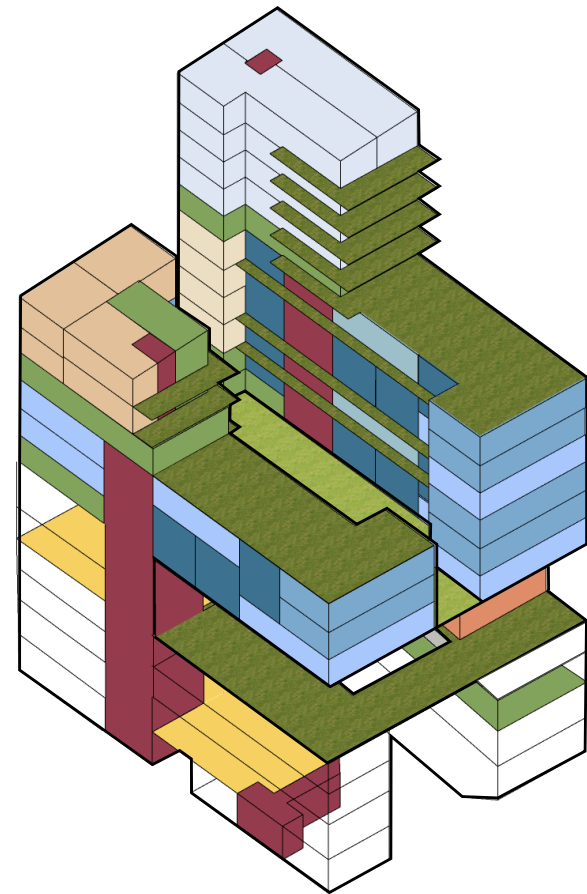

Plattegrond stadstuinwoning 5e verdieping

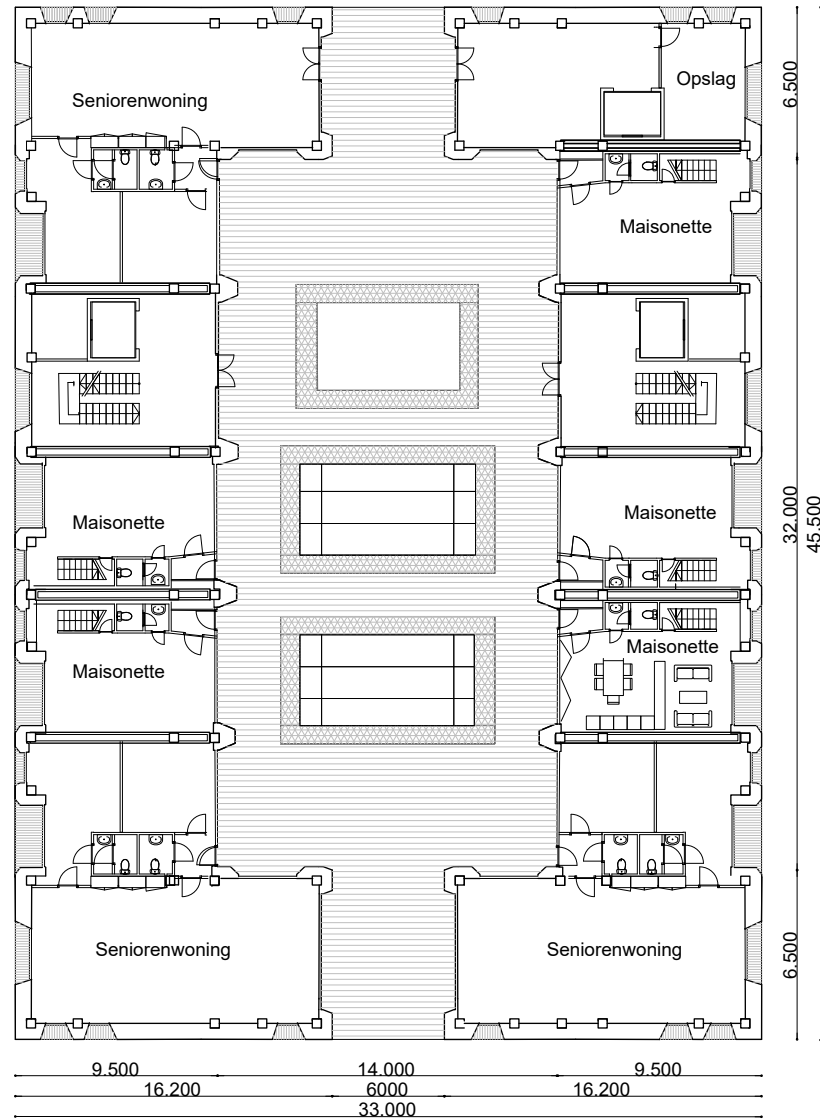

- Stijpunten
 - Publieke route
 - Gedeelde buitenruimte
 - Gedeelde binneruimte
 - Opslagruimte en werkplaats (Gedeelde schuur)
-
- Torenwoning - 80m²
 - Pleinwoning - Maisonette 90m²
 - Pleinwoning - Ouderenwoning 100m²
 - City view woning - 76m²
 - Studio met gedeelde keuken - ca. 36m²
-
- Stadstuinwoning - 90 tot 110m²
 - Werkwoningen - 80m² + 24m² kantoorruimte

De Binnenrotte als **doorgang**
in het **verleden**

Zesde verdieping 1:200

Opzet presentatie

01 **Introductie**

Fascinatie

Aanleiding onderzoek

02 **Onderzoek**

Onderzoeksvraag

Settings

Onderzoeksmethode

Toer door een kaart

Conlusie

03 **Het ontwerpvoorstel**

Actuele kwesties

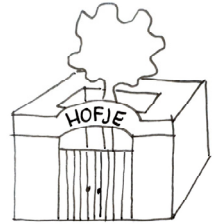
Ontwerpdoelen

Toer door het gebouw

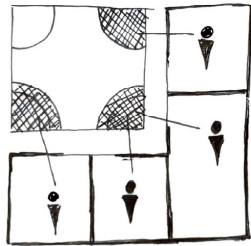
04 **Reflectie**

Ontwerppricipes

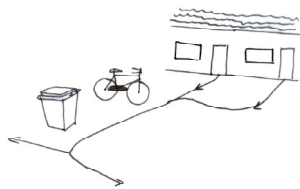
Entree

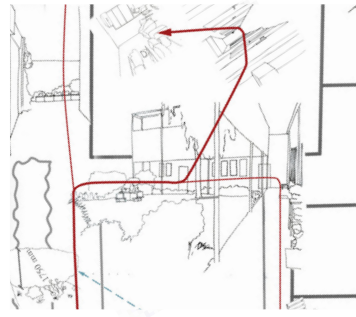
Gedeeld groen

Gedeelde sociale ruimte

Onderzoek

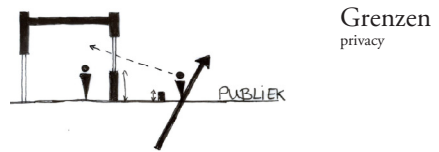
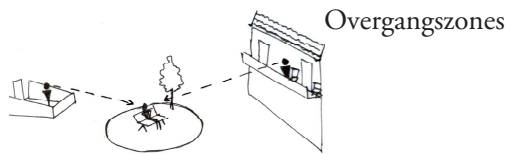
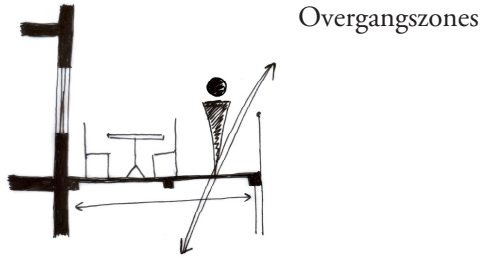

Ontwerp

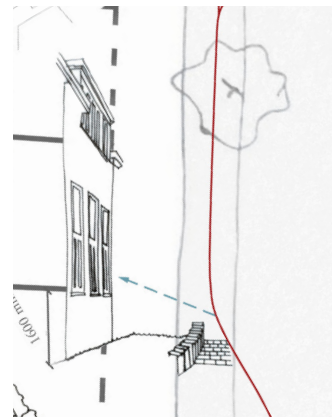
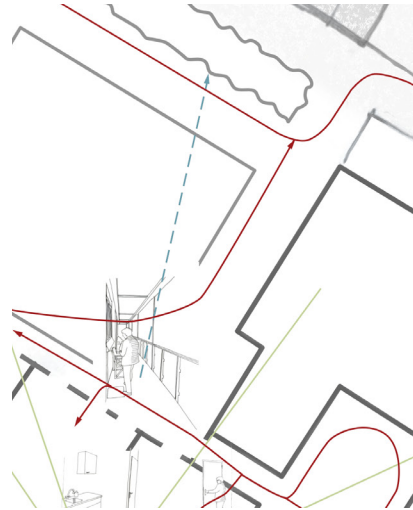

Relatie tussen **onderzoek** en **ontwerp**

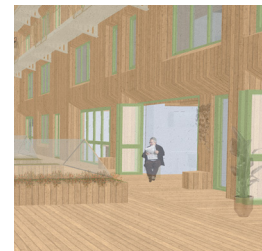
Ontwerpprincipes

Onderzoek

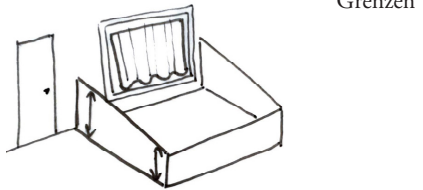
Ontwerp

Ontwerpprincipes

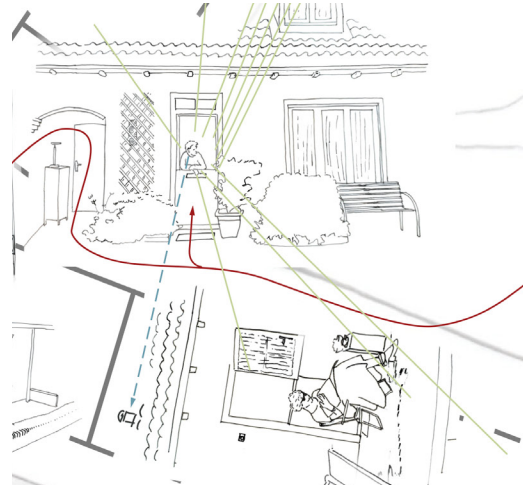

Grenzen

Grenzen

Onderzoek

Ontwerp

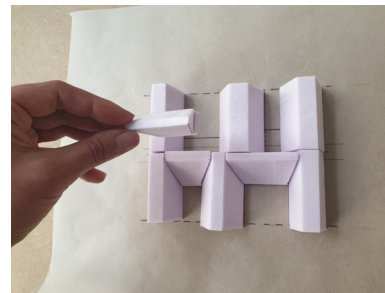
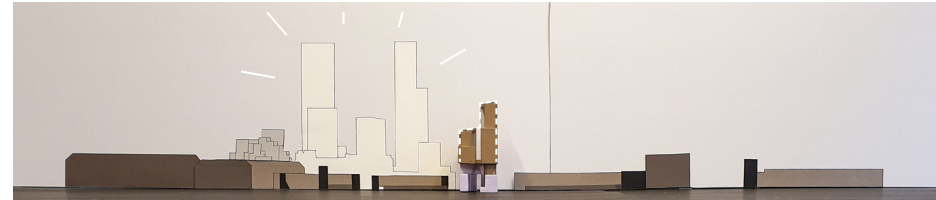
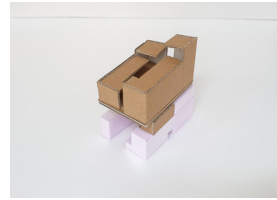
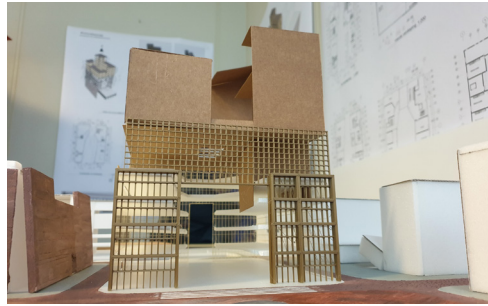

Bedankt voor de aandacht!

“A new social way of living in building design”

Door: Janneke Visser

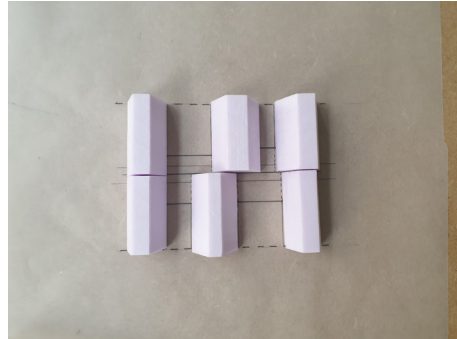

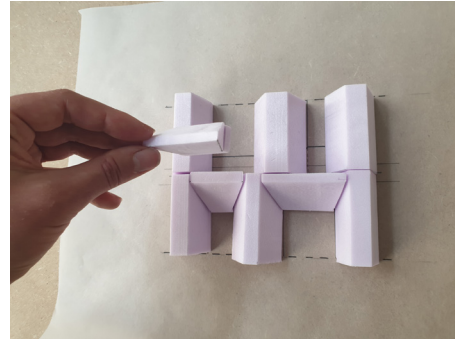
Het proces

Constructie

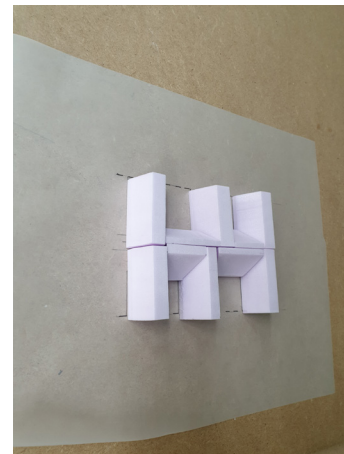
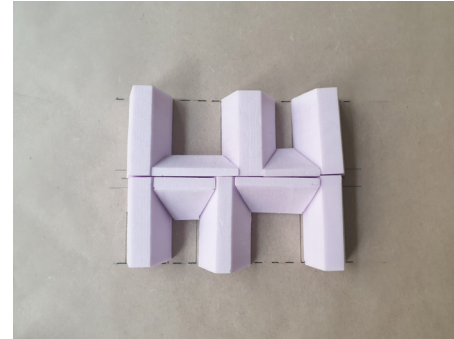
Horizontale en verticale delen

1. Plaatsing verticale delen

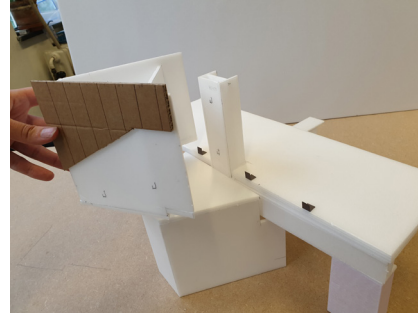
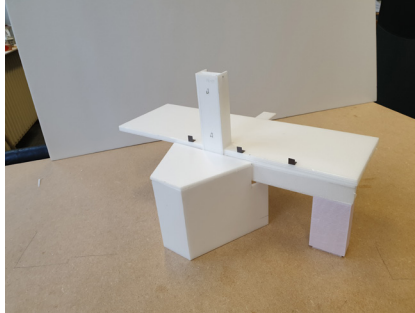
2. Plaatsing horizontale delen

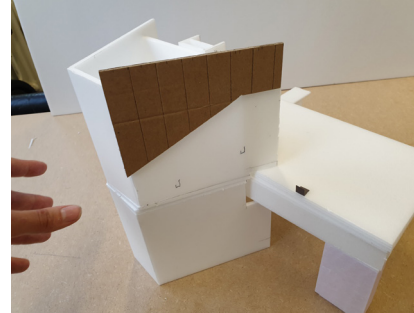
Schaduwwerking gevelconstructie

Constructie

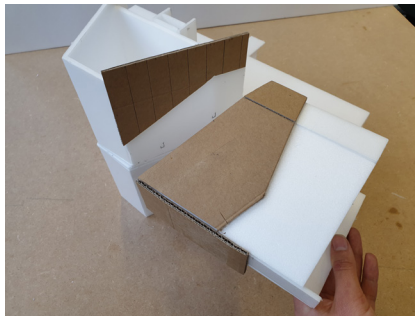
Maquette 1:10

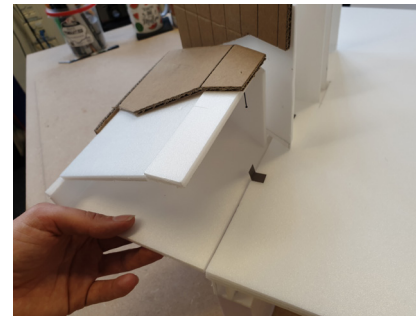
Ophangen verticale delen

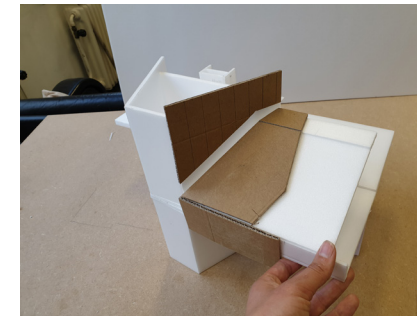
Fixatie verticale delen met stalen L-profielen

Ophangen horizontale delen

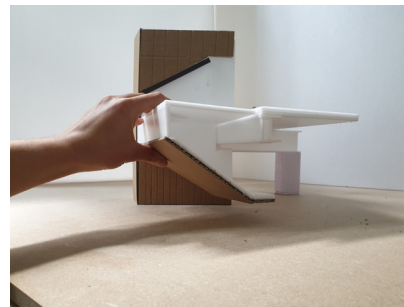
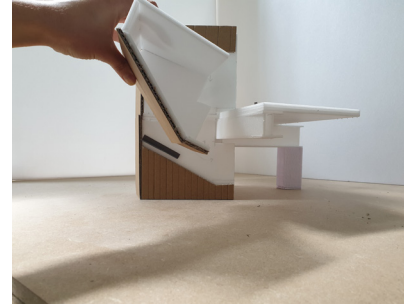
Fixatie horizontale delen met stalen L-profielen

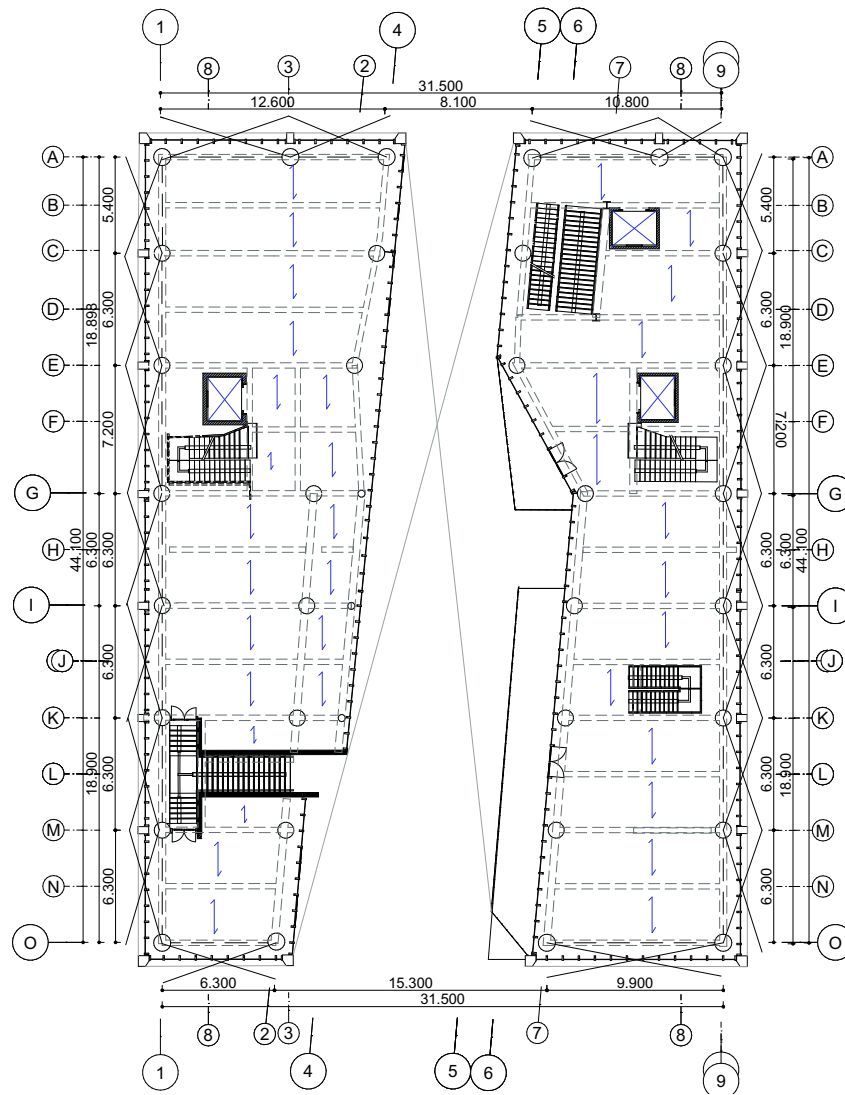

Verticale houten latten vallen over onderste horizontale element

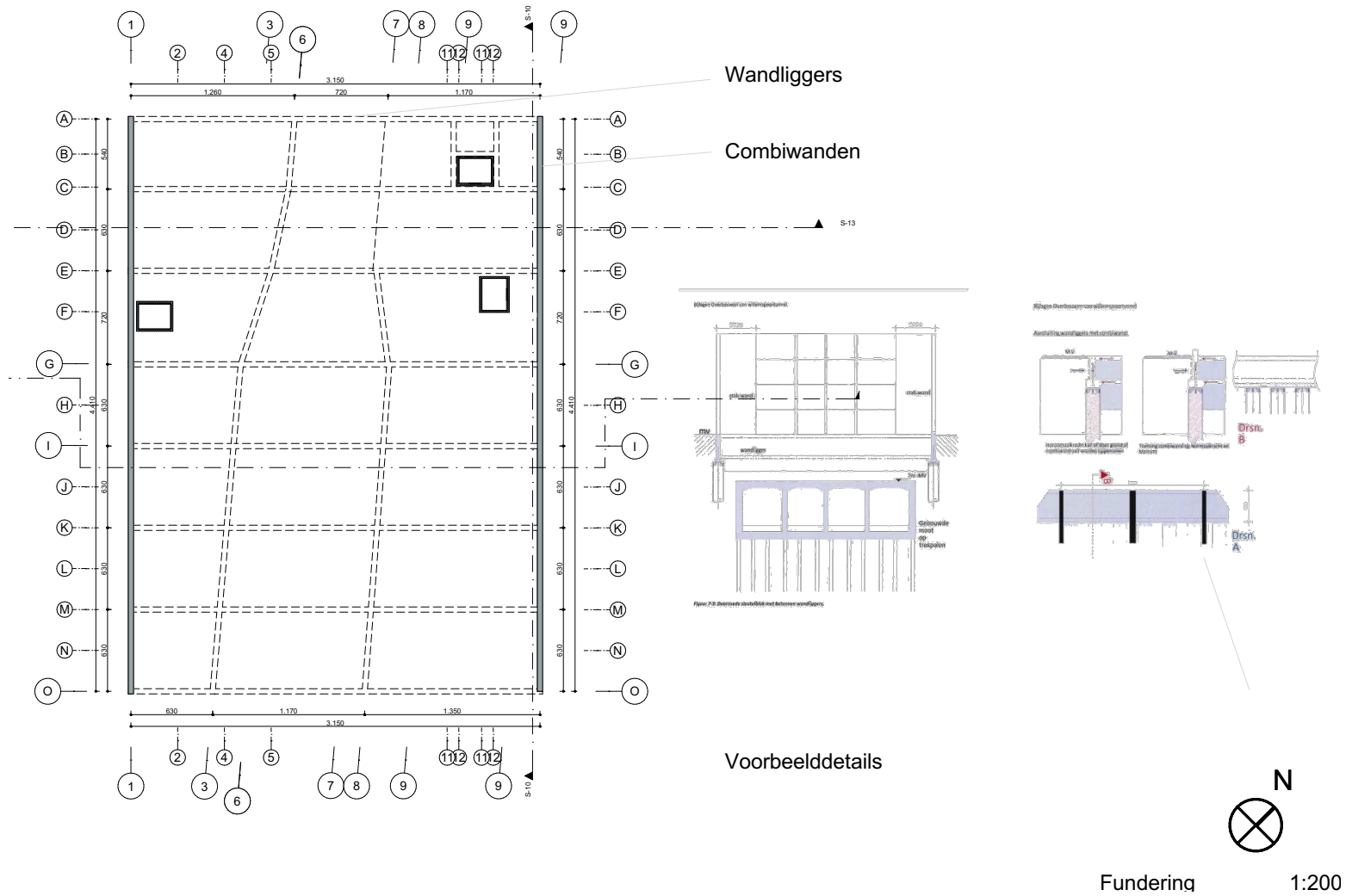
Constructie - Ophangsystemem

Maquette 1:10

Constructieplattegrond 1e verdieping 1:200

FunderingL: Tafelconstructie dmv combiwanden en wandliggers

Ventilatie en verwarming bovenbouw

Wintersituatie

Bovenbouw woningen
Natuurlijke toevoer
Mechanische afvoer

Vloerkoeling

Huurbare werkplekken met afgesloten kantoorruimtes
- Natuurlijke toevoer
- Mechanische afvoer

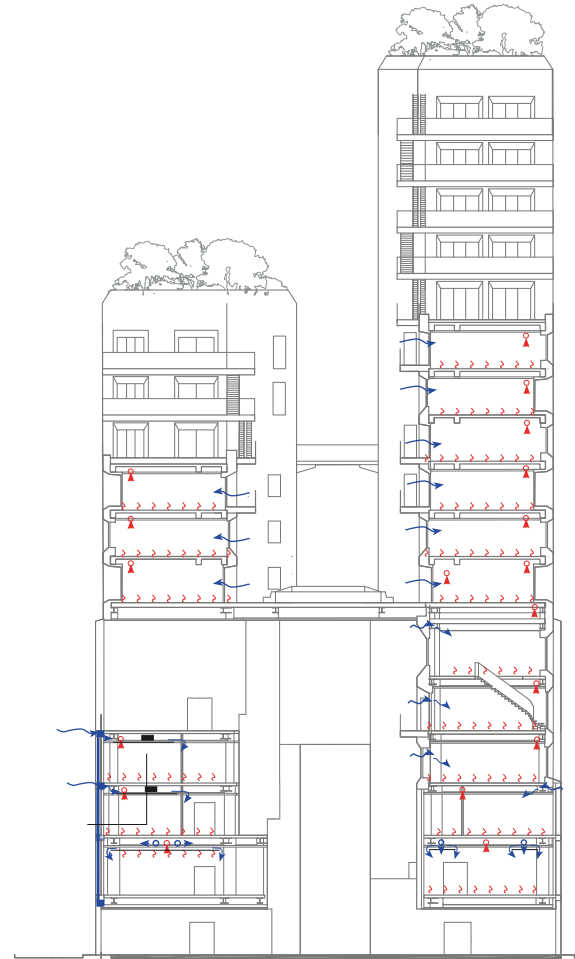
- Vloerverwarming

Expositieruimte
- Mechanische toe- en afvoer

- Plafondverwarming

Kleine ondernemingen als groenteman
- Natuurlijke toevoer
- Mechanische afvoer

- Vloerverwarming

Stadstuinwoningen

- Natuurlijke toevoer
- Mechanische afvoer

- Vloerverwarming

Deels woningen, deels werkplekken

- Natuurlijke toevoer
- Mechanische afvoer

- Vloerverwarming

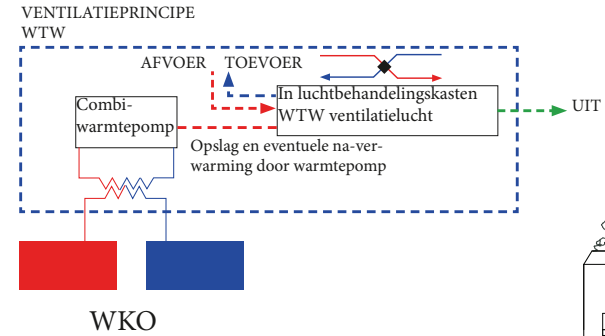
Werkcafé

- Mechanische toe- en afvoer
+ Warmteterugwinning

Vloerverwarming

Ventilatie en verwarming bovenbouw

Zomersituatie

Bovenbouw woningen

Natuurlijke toevoer
Mechanische afvoer

Vloerkoeling

Huurbare werkplekken met afgesloten kantoorruimtes

- Natuurlijke toevoer
- Mechanische afvoer

- Plafondkoeling

Expositieruimte

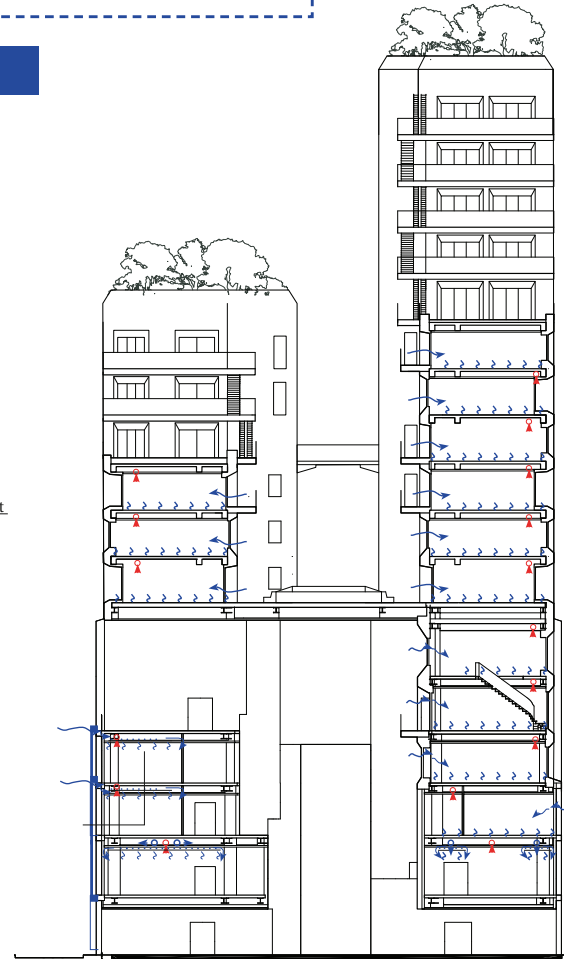
- Mechanische toe- en afvoer

- Plafondkoeling

Kleine ondernemingen als groenteman

- Natuurlijke toevoer
- Mechanische afvoer

- Plafondkoeling

Stadstuinwoningen

- Natuurlijke toevoer
- Mechanische afvoer

- Vloerkoeling

Deels woningen, deels werkplekken

- Natuurlijke toevoer
- Mechanische afvoer

- Vloerkoeling

Werkcafé

- Mechanische ventilatie
+ Warmteterugwinning

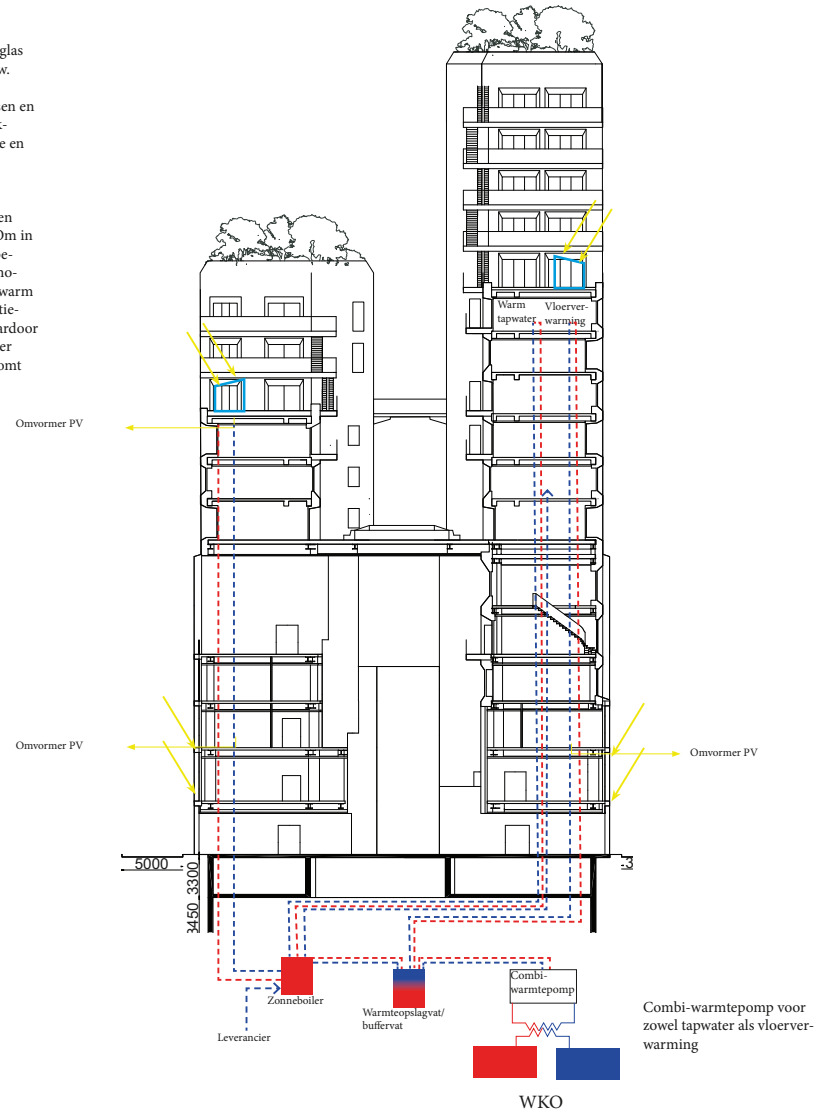
- Plafondkoeling

Energie

Opwekking, opslag en gebruik van energie

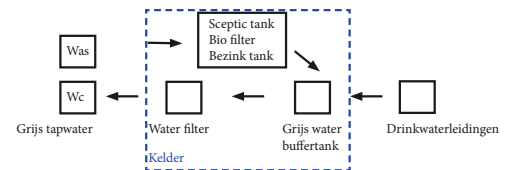
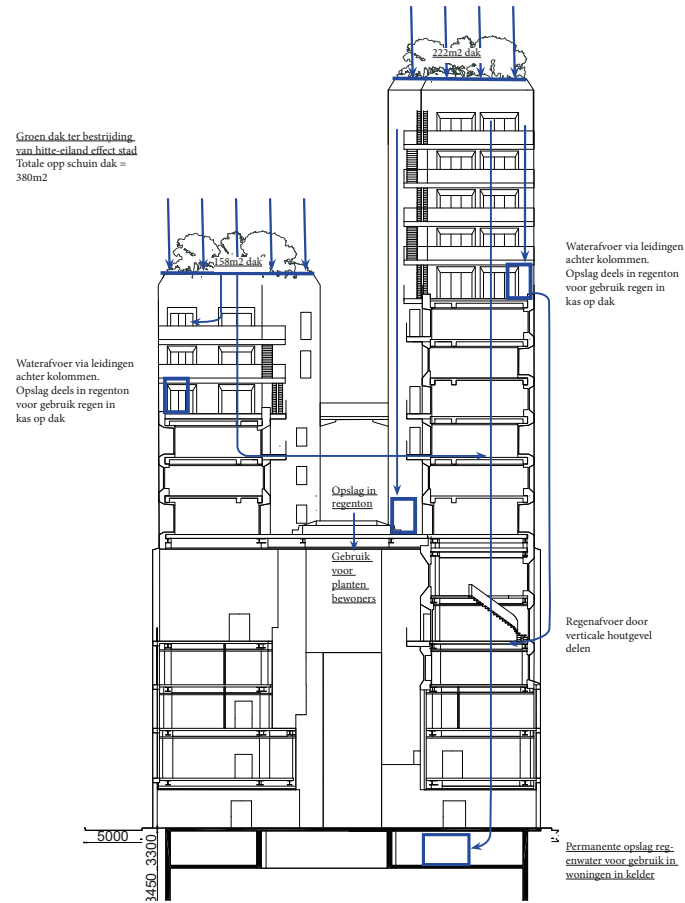
Energie-opwekking

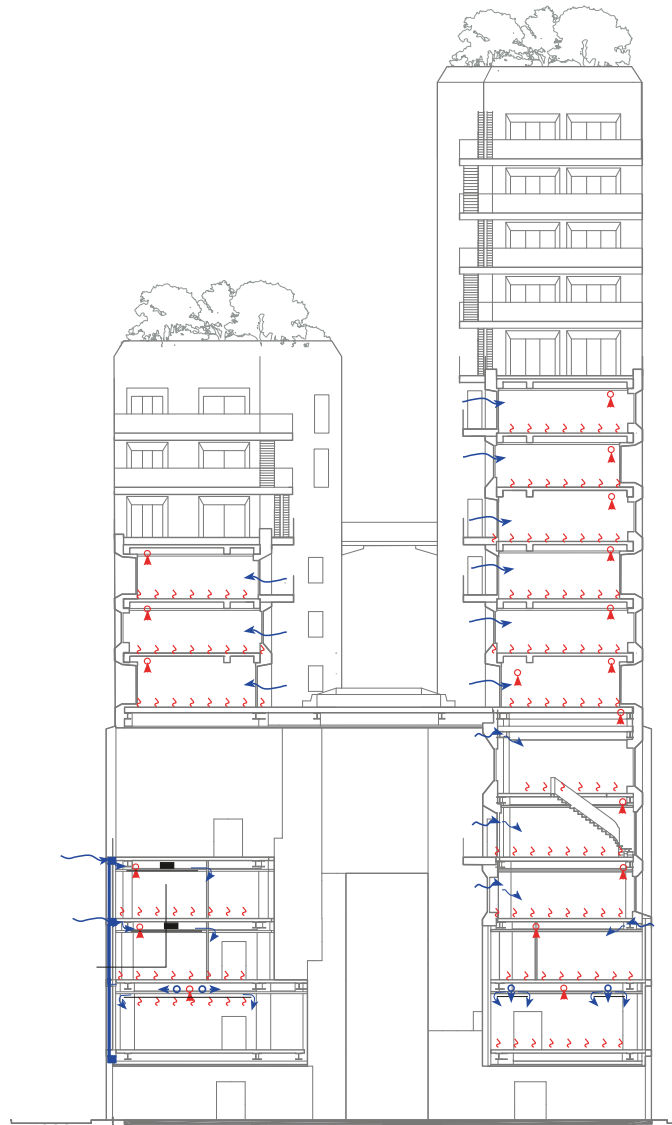
- Energie opwekkend glas in publiek deel gebouw.
- PVT panelen in kassen en op overkappingen daktuinen tbv deel energie en warmte voorziening
- Woningen hebben een hoge tapwatervraag. Om in het grote gebouw de bewoners op gewenste momenten te voorzien in warm water is er een circulatieleiding aangelegd, waardoor er continue warm water door het gebouw stroomt en beschikbaar is.

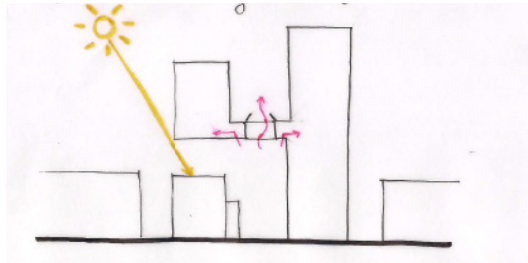

Water

Water opvang en gebruik

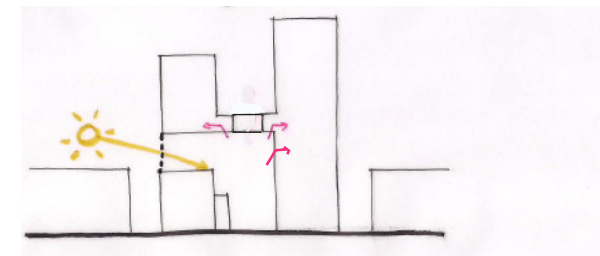
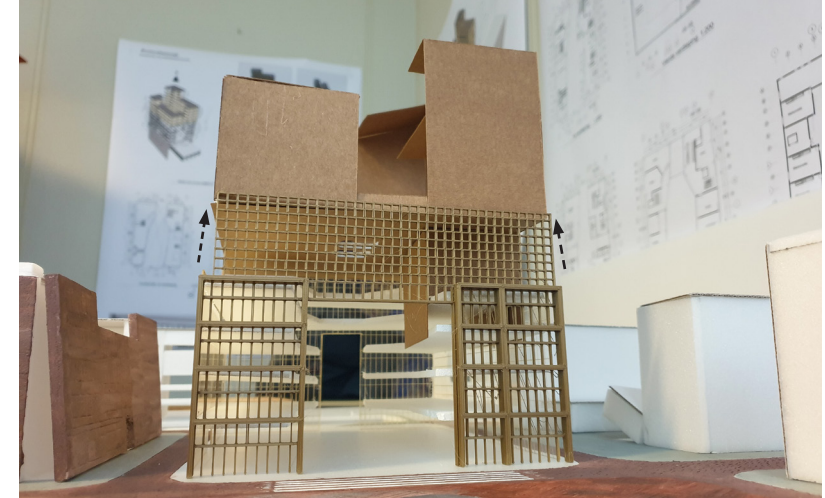

Zomer

“Open” gevel stadstuin

- Overtollige warmte wordt afgetapt
- Zo nodig spuien door dakraam

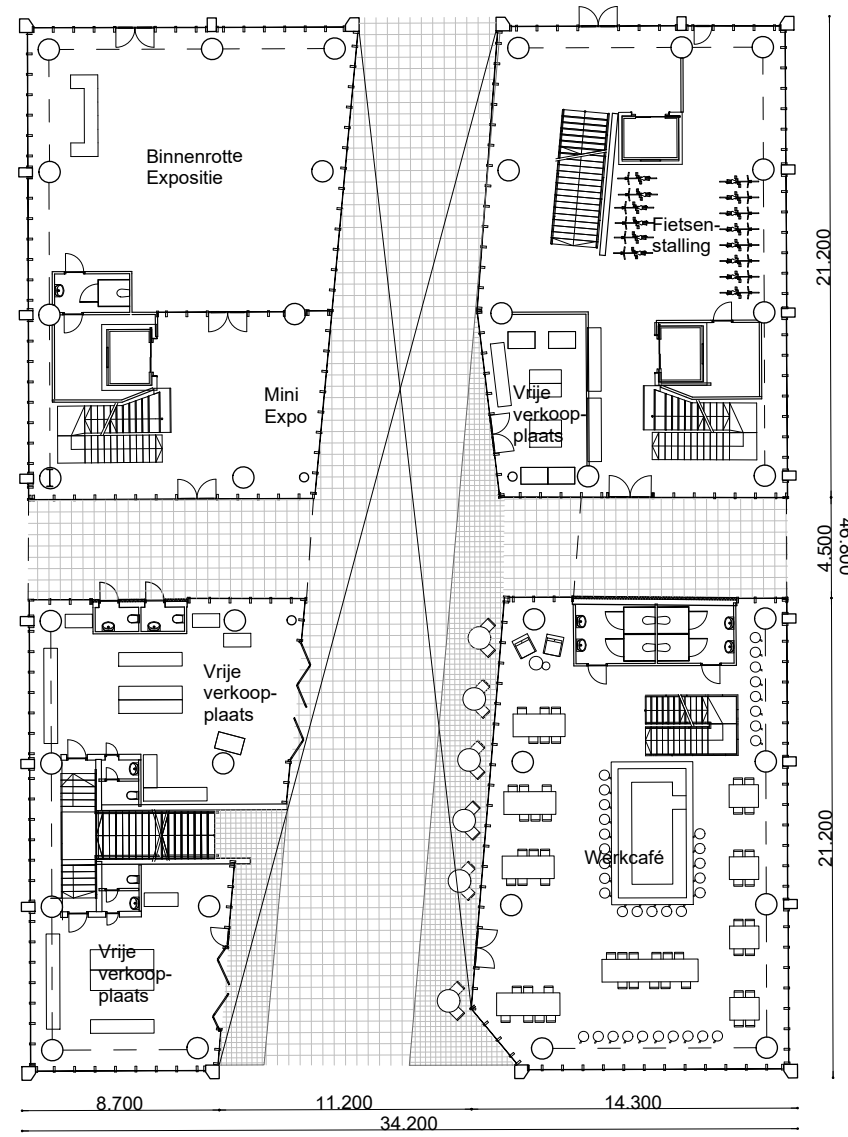

Winter

Afgesloten gevel stadstuin

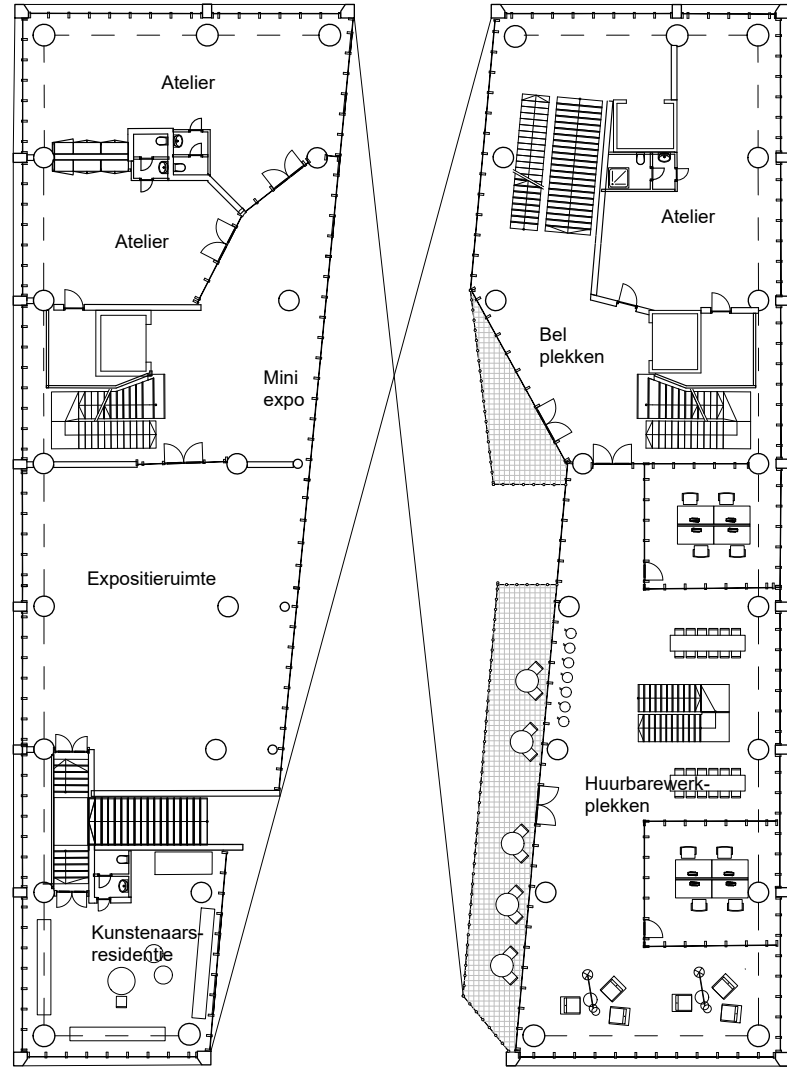
- Overtollige warmte wordt afgetapt
- Ventilatielucht woning wordt voorverwarmd in de passage

Klimaat passage en stadstuin

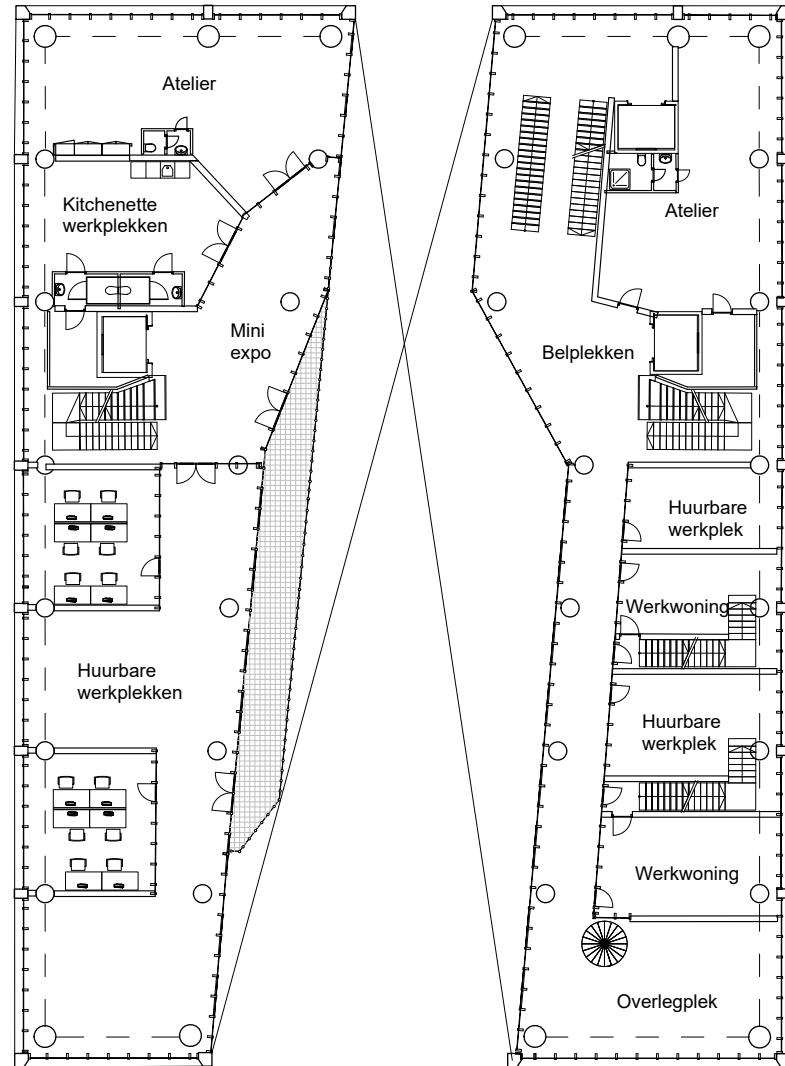

BG 1:200

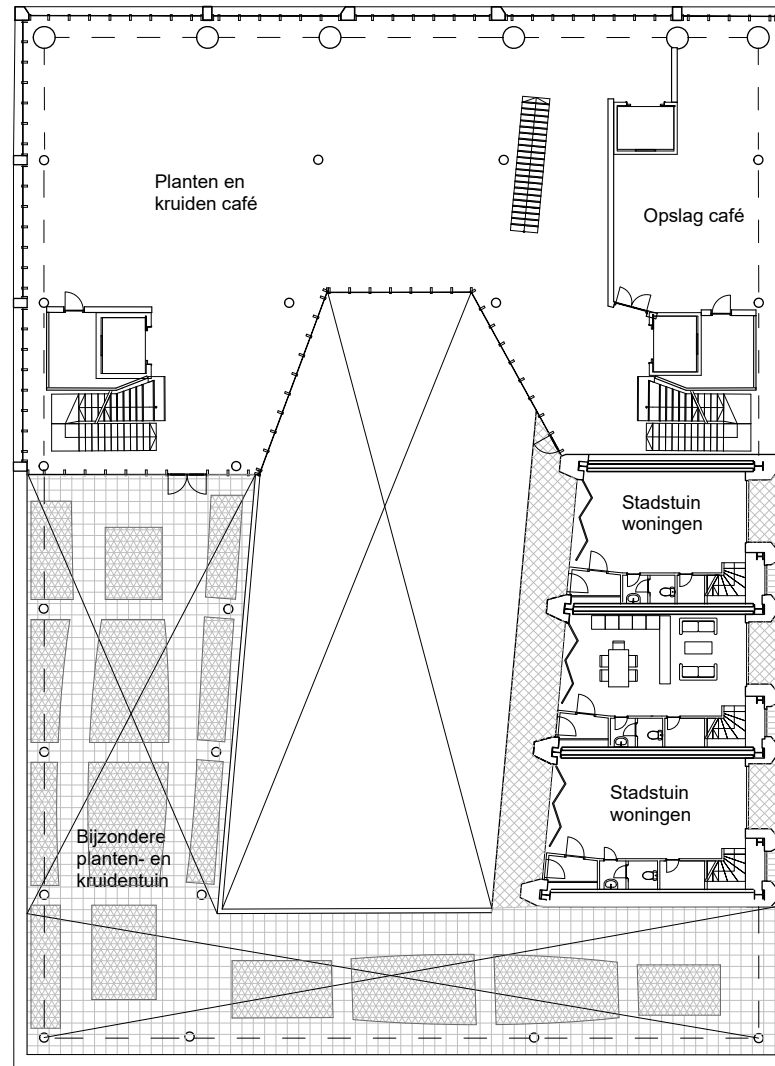

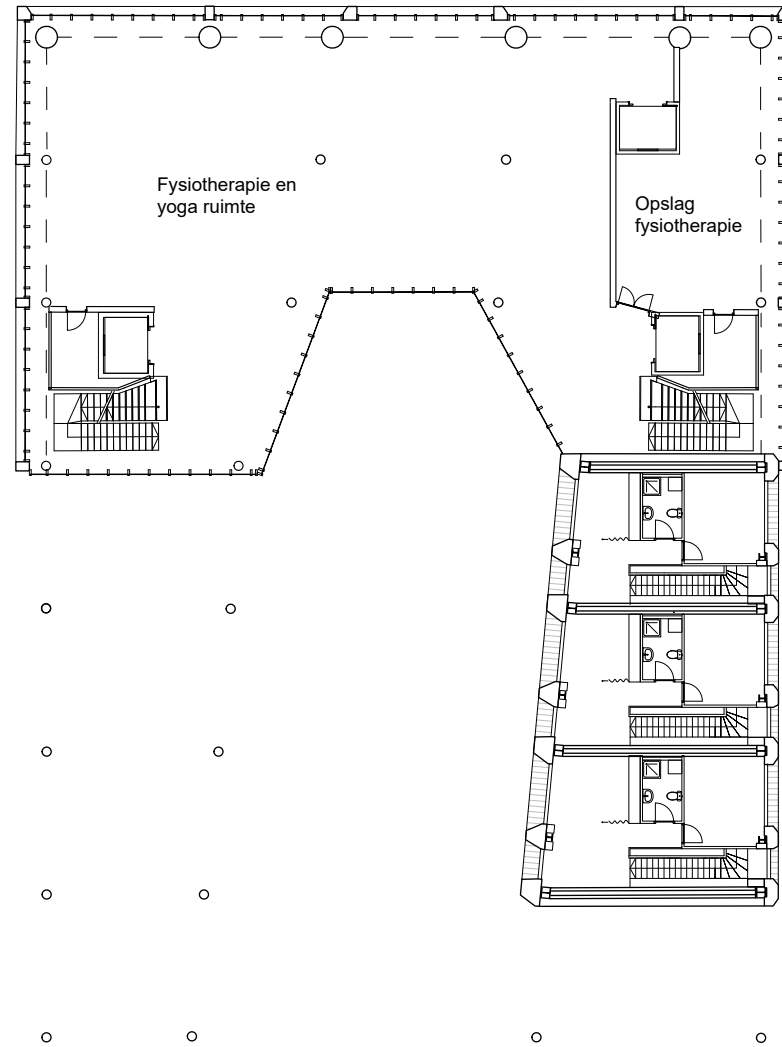
Eerste verdieping 1:200 ▼

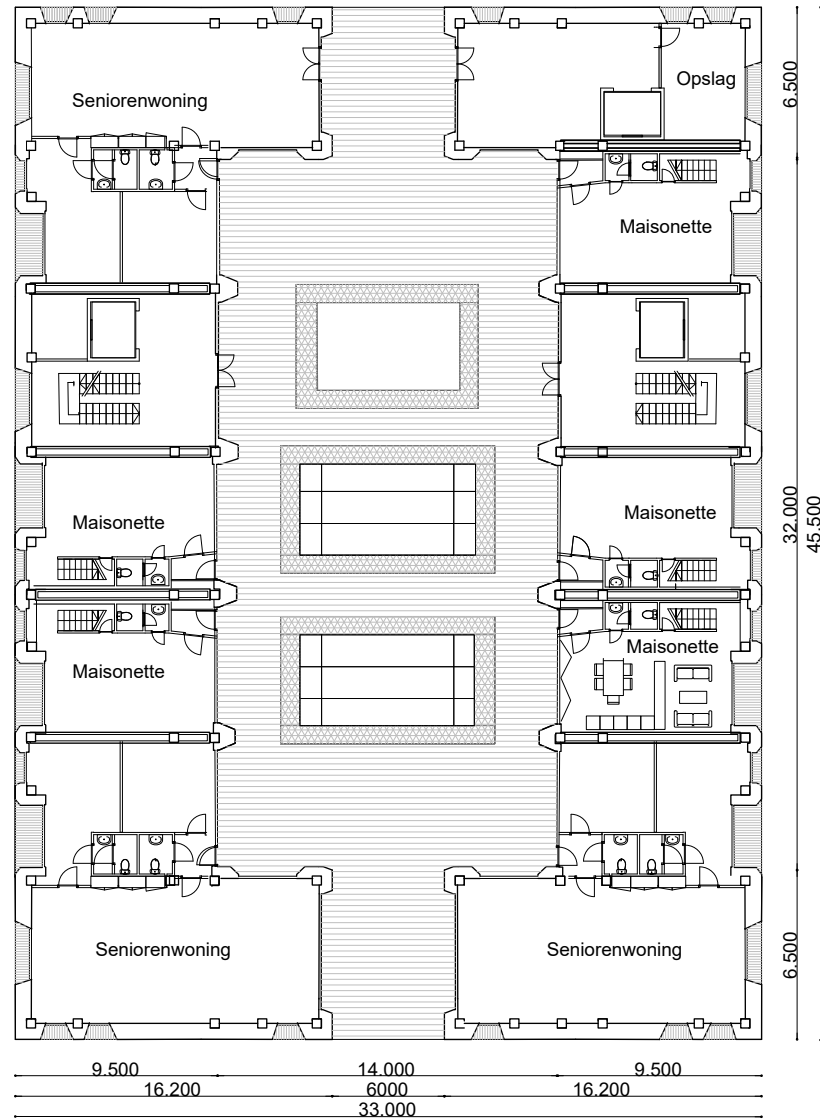
Tweede verdieping 1:200 ▼

Vierde verdieping 1:200 ▼

Vijfde verdieping 1:200 ▼

Zesde verdieping 1:200